

לאומי | דוח על הסיכונים

30.09.2022

הדוח על הסיכונים נמצא באתר האינטרנט של הבנק בכתובת: www.leumi.co.il < אודות < מידע כספי < גילוי לפי
נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים, ובאתר מגנ"א של רשות ניירות ערך בכתובת: www.magna.isa.gov.il

תוכן העניינים¹

עמוד	
3	חלק 1 מידע כללי
3	דוח על הסיכונים
4	מטרה ועקרון הגילוי
4	מידע צופה פני עתיד
5	תחולת היישום
6	חלק 2 יחסים פיקוחיים עיקריים, סקירת ניהול הסיכונים ונכסי סיכון משוקללים
6	יחסים פיקוחיים עיקריים (KM1)
8	גישת התאגיד הבנקאי לניהול סיכונים
10	הסיכונים המובילים והמתפתחים המהותיים ביותר
13	סקירת נכסי סיכון משוקללים (OV1)
14	חלק 3 הרכב ההון
14	הרכב ההון הפיקוחי (CC1)
16	מידע נוסף על הון והלימות הון
21	חלק 4 יחס המינוף
21	השוואה בין הנכסים במאזן לבין מדידת החשיפה לצורך יחס המינוף (LR1)
22	יחס המינוף (LR2)
23	חלק 5 סיכון אשראי
26	איכות האשראי של חשיפות אשראי (CR1)
27	סיכון אשראי לפי ענפי משק
33	שיטות להפחתת סיכון אשראי - סקירה (CR3)
34	הגישה הסטנדרטית - חשיפות לפי סוגי נכסים ומשקלות סיכון (CR5)
36	מידע נוסף על סיכון אשראי
41	חלק 5א סיכון אשראי של צד נגדי
41	ניתוח חשיפה לסיכון אשראי של צד נגדי (CCR) לפי גישה פיקוחית (CCR1)
42	הקצאת הון בגין התאמת שערורך לסיכון אשראי (CVA) (CCR2)
43	הגישה הסטנדרטית - חשיפות לסיכון אשראי של צד נגדי (CCR) לפי תיק פיקוחי ומשקלות סיכון (CCR3)
44	הרכב הביטחון בגין חשיפה לסיכון אשראי של צד נגדי (CCR) (CCR5)
46	חלק 6 סיכון שוק
47	סיכון שוק בגישה סטנדרטית (MR1)
48	חלק 7 סיכון נזילות
49	יחס כיסוי הנזילות - טבלת גילויים עיקריים (LIQ1)
50	יחס מימון יציב נטו - טבלת גילויים עיקריים (LIQ2)
53	חלק 8 סיכון תפעולי
54	חלק 9 סיכון סביבתי
55	חלק 10 מידע נוסף על סיכונים אחרים
56	מקרא

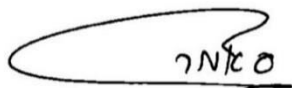
¹ למידע בנוגע לראשי התיבות בשמות הגילויים ראה מקרא בסוף הדוח.

חלק 1 - מידע כללי

דוח על הסיכונים

אנו מתכבדים להגיש דוח על הסיכונים ליום 30 בספטמבר 2022 (להלן: "דוח על הסיכונים") של בנק לאומי לישראל בע"מ (להלן: "הבנק"). הדוח על הסיכונים ערוך בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו בדבר דרישות הגילוי המפורטות בנדבך 3 של ועדת באזל, כפי שאומצו במסגרת הוראות הדיווח של בנק ישראל, ומידע נוסף על סיכונים. בנוסף, הדוח ערוך בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים בדבר דוח רבעוני של תאגיד בנקאי ואינו כולל את כל המידע המובא בדוחות השנתיים. יש לקרוא אותו יחד עם הדוח על הסיכונים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2021 (להלן: "הדוח השנתי על הסיכונים").

דוח זה מהווה מידע משלים ונלווה לדוחות הכספיים המאוחדים של הבנק ולדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 30 בספטמבר 2022 ויש לקרוא אותו יחד עם המידע המוצג בהם.

ד"ר סאמר חאגי יחיא
יו"ר הדירקטוריון

חנן פרידמן
מנכ"ל

ליאת שוב
סמנכ"ל בכיר ראש חטיבת
ניהול סיכונים

28 בנובמבר 2022

מטרה ועקרון הגילוי

הדוח נועד לאפשר לקוראי הדוחות של הבנק להעריך מידע משמעותי שכלול בהם לגבי יישום מסגרת העבודה של ועדת באזל, ההון, חשיפות הסיכון ותהליכי הערכת הסיכון.

המידע בדוח זה כולל:

- דרישות גילוי שפורסמו על ידי ועדת באזל (דרישות נדבך 3).
  - דרישות גילוי על סיכונים המבוססות על מקורות אחרים, לרבות דרישות גילוי שפורסמו על ידי הוועדה ליציבות פיננסית (FSB) באמצעות צוות משימה לשיפור הגילוי (EDTF).
  - דרישות גילוי נוספות בהתאם להוראות הדיווח של בנק ישראל והנחיותיו (מידע נוסף).
- הדוח נערך בהתאם לדרישות הפיקוח על הבנקים בנוגע לגילוי לפי הוראות נדבך 3 של ועדת באזל ומידע נוסף על סיכונים, כפי שמעודכנות מעת לעת, ובהתאם לעקרונות המפורטים להלן:
- לגבי נתונים כמותיים שנכללו בגילויים קודמים במסגרת דרישות הגילוי של נדבך 3 או במסגרת דרישות גילוי נוספות כאמור לעיל, הוצגו נתונים השוואתיים לתקופה המקבילה בשנת הדיווח הקודמת כנדרש בהוראות.
  - המידע מבוסס בחלקו על מידע פיננסי שמוצג בדוחות הכספיים של הבנק אשר משמש בסיס לחישוב של יחסים רגולטוריים בהתאמות הנדרשות ובחלקו על הערכות פנימיות ומודלים פנימיים. לאור זאת, חלק מהמידע הינו בגדר אומדן לא מבוקר ו/או מייצג מידע שהינו בגדר מידע צופה פני עתיד.
  - המידע האיכותי בנוגע לחשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם מפורט ברובו במסגרת הדוח על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2021, למעט אם חלו שינויים מהותיים בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022 (להלן: "התקופה המדווחת"). לאור זאת, יש לעיין בדוח זה ביחד עם הדוח על הסיכונים והדוח הכספי ליום 31 בדצמבר 2021. כמו כן, מידע רלוונטי נוסף ניתן למצוא בפרק סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 30 בספטמבר 2022 (להלן: "דוח הדירקטוריון וההנהלה").

מידע צופה פני עתיד

דוח על הסיכונים כולל, בנוסף לנתונים המתייחסים לעבר, גם מידע והערכות המתייחסים לעתיד, המוגדרים בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, כ"מידע צופה פני עתיד". מידע צופה פני עתיד מתייחס לאירוע או לעניין עתידיים שהתממשותם אינה ודאית ואינה בשליטתו של הבנק בלבד.

מידע צופה פני עתיד מנוסח בדרך כלל באמצעות מילים או ביטויים, כגון: "הבנק מאמין", "הבנק צופה", "הבנק מצפה", "הבנק מתכוון", "הבנק מתכנן", "הבנק מעריך", "מדיניות הבנק", "תכניות הבנק", "תחזית הבנק", "צפוי", "אסטרטגיה", "יעדים", "עלול להשפיע", "אומדן", "תרחיש", "עשוי", "יכול", "יהיה", "אופטימי", "פסימי" וביטויים נוספים המעידים על כך שמדובר בתחזית לעתיד ולא בעובדות עבר.

מידע צופה פני עתיד הנכלל בדוח על הסיכונים נסמך, בין השאר, על תחזיות לעתיד בנושאים שונים הקשורים להתפתחות הכלכלית בארץ ובעולם ובמיוחד לשוקי המטבע ושוקי ההון, לחקיקה, להוראות גורמי פיקוח, להתנהגות המתחרים, להתפתחויות טכנולוגיות ולנושאי כח אדם.

כתוצאה מאי היכולת לחזות בוודאות שאמנם תחזיות אלה תתממשנה ומכך שבפועל האירועים יכולים להיות שונים מאלו שנחזו, קוראי הדוח צריכים להתייחס בזהירות למידע המוגדר כ"צופה פני עתיד", שכן הסתמכות על מידע כאמור כרוכה בסיכונים ובאי ודאות והתוצאות הכספיות והעסקיות העתידיות של קבוצת לאומי עשויות להיות שונות באופן מהותי.

הבנק אינו מתחייב לפרסם עדכון למידע צופה פני עתיד הכלול בדוחות אלה. האמור אינו גורע מחובות הדיווח של הבנק על פי כל דין.

תחולת היישום

לעניין תחולת היישום ולפרטים והנחיות רגולטוריות בדבר העברת אמצעים נזילים או הון פיקוחי בין חברות הקבוצה בארץ ובחו"ל - ראה חלק 1 בדוח השנתי על הסיכונים ליום 31 דצמבר 2021.

- ביום 1 באפריל 2022 הושלמה עסקת המיזוג בין Bank Leumi Corporation ("BLC"), תאגיד אמריקאי המחזיק בשליטה מלאה ב-BLUSA, ל-Valley National Bancorp ("Valley"). למידע נוסף בגין עסקת המיזוג ראה סעיף "בנק לאומי ארה"ב - הסכם מיזוג" בהמשך דוח זה.
- שלוחת בריטניה - הוראות הרשויות בבריטניה מגבילות את הבנקים המקומיים בהיקף החשיפות מסוג כלשהו כלפי חברות קשורות. השיעור המירבי של החשיפה של הבנק בבריטניה כלפי חברות הקבוצה (למעט בנק לאומי לישראל בע"מ) הינו 25% מהון הבנק בבריטניה. ככל שיושלם השינוי הארגוני בשלוחת הבנק בבריטניה, כמפורט בפרק חברות מוחזקות עיקריות בדוח דירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2021, לא תחול עוד מגבלה זו. למידע נוסף ראה בנק לאומי בריטניה (BLUK) בהמשך דוח זה.

חלק 2 - יחסים פיקוחיים עיקריים, סקירת ניהול הסיכונים ונכסי סיכון משוקללים

יחסים פיקוחיים עיקריים (KM1)

	ה	ד	ג	ב	א	
	30 בספטמבר 2021	31 בדצמבר 2021	31 במרס 2022	30 ביוני 2022	30 בספטמבר 2022	על בסיס מאוחד, ליום:
הון זמין (במיליוני ש"ח)						
1	42,946	43,117	42,563	44,910	47,245	הון עצמי רוברד 1 (א)(טז)
א1	42,822	43,013	42,074	44,484	47,186	הון עצמי רוברד 1, לפני השפעת הוראות מעבר ולפני השפעת התאמות בגין תכניות התייעלות
2	42,946	43,117	42,563	44,910	47,245	הון רוברד 1
א2	42,822	43,013	42,074	44,484	47,186	הון רוברד 1, לפני השפעת הוראות מעבר ולפני השפעת התאמות בגין תכניות התייעלות
3	53,238	53,265	53,466	55,890	59,151	הון כולל (א)(טז)
א3	52,873	52,937	52,977	55,463	59,093	הון כולל, לפני השפעת הוראות מעבר ולפני השפעת התאמות בגין תכניות התייעלות
נכסי סיכון משוקללים (במיליוני ש"ח)						
4	362,999	374,776	394,779	399,169	414,093	סך הכל נכסי סיכון משוקללים (RWA) (א)(טז)
יחסי הלימות הון, לפי הוראות הפיקוח על הבנקים (באחוזים)						
5	11.83%	11.50%	10.78%	11.25%	11.41%	יחס הון עצמי רוברד 1 (א)(טז)
א5	11.79%	11.47%	10.71%	11.13%	11.25%	יחס הון עצמי רוברד 1, לפני השפעת הוראות מעבר ולפני השפעת התאמות בגין תכניות התייעלות
6	11.83%	11.50%	10.78%	11.25%	11.41%	יחס הון רוברד 1
א6	11.79%	11.47%	10.71%	11.13%	11.25%	יחס הון רוברד 1, לפני השפעת הוראות מעבר ולפני השפעת התאמות בגין תכניות התייעלות
7	14.67%	14.21%	13.54%	14.00%	14.28%	יחס הון כולל (א)
א7	14.56%	14.12%	13.42%	13.99%	14.27%	יחס הון כולל, לפני השפעת הוראות מעבר ולפני השפעת התאמות בגין תכניות התייעלות
א11	9.18%	9.19%	10.19%	10.20%	10.21%	יחס הון עצמי רוברד 1 הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים (ב)
א12	2.65%	2.31%	0.59%	1.05%	1.20%	יחס הון עצמי רוברד 1 זמין, מעבר לנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים (ב)
יחס המינוף, לפי הוראות הפיקוח על הבנקים (א)						
13	666,818	711,125	720,542	718,134	744,777	סך החשיפות (במיליוני ש"ח)
14	6.44%	6.06%	5.91%	6.25%	6.34%	יחס המינוף (באחוזים)
א14	6.42%	6.05%	5.84%	6.19%	6.34%	יחס המינוף, לפני השפעת הוראות מעבר ולפני השפעת התאמות בגין תכניות התייעלות (באחוזים)
יחס כיסוי נזילות, לפי הוראות הפיקוח על הבנקים (א)						
15	191,278	189,707	196,167	183,198	187,627	סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (במיליוני ש"ח)
16	145,724	153,487	162,960	149,972	147,176	סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים, נטו (במיליוני ש"ח)
17	131%	124%	120%	122%	127%	יחס כיסוי נזילות (באחוזים)
יחס מימון יציב נטו, לפי הוראות הפיקוח על הבנקים (א)						
18			387,147	389,898	391,522	סך הכל מימון יציב זמין
19			305,798	306,862	309,793	סך הכל מימון יציב נדרש
20			127%	127%	126%	יחס מימון יציב נטו (באחוזים)

ראה הערות בעמוד הבא.

הערות:

- (א) נתונים אלה כוללים התאמות בגין תכנית התייעלות שנקבעו לפי מכתב הפיקוח על הבנקים בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל", הפוחתת בהדרגה עד ליום 30 בספטמבר 2024. לפרטים נוספים על השפעת הוראות המעבר וההתאמות בגין תכניות התייעלות ראה "הקלה בגין תכניות התייעלות תפעולית" בחלק 3 בהמשך הדוח.
- (ב) יחס הון רובד 1 המזערי הנדרש ויחס ההון הכולל המזערי הנדרש עד ליום 31 במרס 2020 הינם 10% ו-13.5% בהתאמה. ביום 31 במרס 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת שעה לצורך התמודדות עם משבר הקורונה לפיה יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ויחס ההון הכולל המזערי הנדרש הינם 9% ו-12.5% בהתאמה. ליחס הון עצמי רובד 1 התווספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למעט הלוואות לדיור שניתנו בתקופת הוראת השעה. נתונים בתקופות קודמות עודכנו בעקבות הבהרות הפיקוח על הבנקים כי דרישת ההון הנוספת בגין הלוואות לדיור תתווסף ליחס הון עצמי רובד 1 בלבד. לפירוט נוסף על הוראת השעה להתמודדות עם משבר הקורונה ראה פרק גישת התאגיד הבנקאי להערכת הלימות ההון להלן. החל מיום 1 בינואר 2022, דרישות ההון המזעריות שחלות על הבנק הינן 10% ליחס הון עצמי רובד 1 (בתוספת דרישות ההון בגין יתרת ההלוואות לדיור) ו-13.50% ליחס הון כולל.
- (ג) להרחבה בנושא יחס המינוף ראה חלק 4 בהמשך הדוח.
- (ד) יחס כיסוי הנזילות של הבנק חושב על בסיס ממוצע תצפיות יומיות במהלך הרבעון המדווח. להרחבה בנושא יחס כיסוי נזילות ראה חלק 7 בהמשך הדוח.
- (ה) להרחבה בנושא מימון יציב נטו ראה חלק 7 בהמשך הדוח.
- (ו) נתונים אלה כוללים התאמות בגין השפעת היישום לראשונה של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים, אשר פוחתות בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2024.
- (ז) ביום 5 בספטמבר 2022 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר קבלת אישור הפיקוח על הבנקים, לשנות את אופן מדידת ההתחייבויות הפנסיוניות לצורכי ההון הפיקוחי. על פי שיטת המדידה החדשה, בכל רבעון הבנק יחשב את השינוי בהתחייבות לפנסיה כתוצאה משינויים בריבית ההיוון בניכוי השינוי בשווי הנכסים שיועדו מראש לגידור התחייבויות אלו. השינוי בהתחייבות לפנסיה נטו, לאחר השפעת המס, יפרס באופן לינארי על פני ארבעה רבעונים, החל מהרבעון עבורו בוצע החישוב. יישום השיטה החדשה נכנס לתוקף ביום 1 ביולי 2022 ויהיה בתוקף עד המקדם מבין השניים: א) דוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2029 (כולל) או ב) מועד הדוח הכספי בו הממוצע לאורך ארבעה רבעונים האחרונים של סכום ההתחייבויות הפנסיוניות יהיה נמוך מסך של 10 מיליארד ש"ח, צמוד למדד (מהמדד הידוע ביום 1 ביולי 2022 ועד למדד הידוע בתאריך הדוח הכספי הרלוונטי). במקביל בוטל אישור הפיקוח למדידת ההתחייבויות הפנסיוניות לצורכי חישוב ההון הפיקוחי לפי ממוצע נע של תשואות השוק לתקופה של שמונה רבעונים שהסתיימו במועד הדיווח הרלוונטי. שהיה בתוקף החל מהדוחות הכספיים ליום 30 ביולי 2016.

לפרטים נוספים בדבר מדדים אלה לרבות גילוי כמותי מפורט ראה בהמשך דוח זה.

גישת התאגיד הבנקאי לניהול סיכונים

לעניין גישת התאגיד הבנקאי לניהול סיכונים - ראה חלק 2 בדוח השנתי על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2021 וכן פרק הסיכונים בדוח הדירקטוריון והנהלה ליום 31 בדצמבר 2021.

חומרת גורמי סיכון

ברבעון השלישי הועלתה הערכת רמת חומרת סיכון הנזילות מ"נמוך" ל"נמוך-בינוני" על רקע השינויים בסביבת המאקרו והעלייה בעלויות גיוס הנזילות בארץ ובעולם.

בנק לאומי ארה"ב ועסקת המיזוג עם Valley National Bancorp

ביום 23 בספטמבר 2021 התקשר Bank Leumi Corporation ("BLC"), תאגיד אמריקאי (המוחזק בשיעור של 85% בידי הבנק) המחזיק בשליטה מלאה ב-BLUSA, בהסכם מיזוג עם Valley National Bancorp ("Valley").

ביום 1 באפריל 2022 הושלמה עסקת המיזוג.

Valley הינה חברת החזקות בנקאית שמחזיקה ב-Valley National Bank ("Valley Bank"). Valley Bank הוקם בשנת 1927. עם השלמת העסקה וביצוע הליכי המיזוג, BLC מוזגה ל-Valley ו-BLUSA מוזגה ל-Valley Bank ("ההסכם המיזוג").

התמורה בגין העסקה שולמה לבנק במניות Valley (90% מהתמורה) והיתרה במזומן. עם השלמת העסקה מחזיק הבנק בכ-14.2% מהון המניות של Valley והוא אינו בעל שליטה אולם נכון למועד פרסום הדוח הוא בעל המניות הגדול ביותר ב-Valley.

כתוצאה מהמיזוג נרשם רווח נטו ממס בסך של כ-645 מיליון ש"ח. מתוך הסכום האמור, סך של כ-194 מיליון ש"ח נרשם ברבעון הראשון של שנת 2022 וסך של כ-451 מיליון ש"ח נרשם ברבעון השני של שנת 2022.

החל מיום 1 באפריל 2022 הבנק מטפל בהשקעתו ב-Valley בשיטת השווי המאזני וסיווג את ההשקעה ב-Valley כפעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה שונה משקל.

למידע נוסף ראה ביאור 3.6.1. בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2021.

בנק לאומי בריטניה (BLUK)

ביום 8 במרס 2022 אישר דירקטוריון הבנק את המלצת דירקטוריון BLUK ליישום מהלך, הכולל את החזרת הרישיון הבנקאי הרגולטורי של BLUK, כך שלאחר השלמת המהלך BLUK תהא חברה למתן אשראי. לשם כך, פעילותה של BLUK תמוזג לתוך LABL (להלן: "החברה הממוזגת"). החברה הממוזגת תעסוק במתן אשראי בעיקר בתחומים הנדל"ן, מלונאות ו-ABL, וזאת ללקוחות בבריטניה ובאירופה, לרבות לקוחות ישראלים הפועלים באזורים אלה.

יישומו של המהלך מותנה, במספר תנאים ובהם: קבלת החלטה סופית על ידי דירקטוריון BLUK ודירקטוריון LABL, קבלת היתר מבנק ישראל, קבלת אישור הרגולטור באנגליה, וקיום דרישות הדין האנגלי לביצוע המהלך. נכון למועד פרסום הדוח התקיימו חלק מהתנאים המתלים, ובכלל זה קבלת ההיתרים הנדרשים למהלך מבנק ישראל והעברת עיקר תיק האשראי של BLUK אל LABL.

המהלך לא צפוי להשפיע באופן מהותי על התוצאות הכספיות של הבנק.

הסכם קיבוצי בנושא זכויות עובדים

בסוף שנת 2022 צפוי להסתיים תוקף ההסכם הקיבוצי בנושא שכר וזכויות עובדים, אשר היה בתוקף במהלך השנים 2019-2022. הנהלת הבנק ונציגות העובדים החלו בדיונים בנושא.

השפעות כלכליות גלובליות

לאחר שהתוצר העולמי ירד בשנת 2020, שנת פרוץ מגפת הקורונה, ב-2.9%, נרשם "תיקון" לכך והתוצר עלה ב-6.0% ב-2021. עלייה מואצת זו לא האריכה ימים והצמיחה הואטה בחדות לכ-3% בשנת 2022. האטת הצמיחה צפויה להימשך גם בשנת 2023 ולכלוט במיוחד במדינות המפותחות, עם דגש על מדינות גוש האירופה, אשר מושפעות במידה ניכרת מן המלחמה באוקראינה והאצת האינפלציה שהביאה את הבנק המרכזי של אירופה להתחלה של נורמליזציה מוניטרית. גם בארה"ב צפויה האטה ניכרת של הצמיחה, אך לא בעוצמה הצפויה באירופה ובאנגליה, הצפויות להיכנס לתקופה מסוימת של התכווצות הפעילות וירידת התוצר. הבנקים המרכזיים צפויים להמשיך במהלך ההידוק המוניטרי במהלך התקופה שנותרה בשנת 2022 וגם ב-2023. ההידוק המוניטרי צפוי להישמר גם במחיר של הכבדת ההאטה הניכרת של הצמיחה הכלכלית. על רקע זה, חלה הרעה במצב השווקים הפיננסיים בעולם והידוק של התנאים הפיננסיים. המלחמה באוקראינה שפרצה לקראת סוף חודש פברואר 2022 הביאה לשיבוש ניכר של הפעילות הכלכלית והיצוא מאוקראינה, הכולל מרכיב גדול של תפוקות חקלאיות. במקביל, הוטלו סנקציות על רוסיה, במגוון של תחומים, תוך הטלת מגבלות שונות על היבוא של אנרגיה ומוצרים נוספים ממנה על ידי משקים רבים בעולם. מחירי הסחורות הושפעו ועלו, בדגש על מחירי הגז הטבעי, פחם, מוצרי חקלאות ומתכות תעשייתיות. השפעות המלחמה באוקראינה, לצד ההשפעה של הידוק התנאים הפיננסיים, הביאו גופים בינלאומיים גדולים, כמו קרן המטבע הבינלאומית וה-OECD, להפחתה ניכרת של תחזיות הצמיחה העולמיות לשנים 2022-2023.

באשר למגפת הקורונה, בחלק ממדינות העולם המובילות היה תהליך מוצלח יחסית של התחסנות, והיכולת של "חיים לצד הקורונה" השתפרה מאוד. בסין עדיין יש רמה גבוהה יחסית של מגבלות על הפעילות, אם כי נרשמה ירידה מרמות השיא, זאת במסגרת מדיניות "אפס COVID". מגבלות הקורונה של ממשלת ישראל מצויות כיום ברמה נמוכה, אך יש לציין שישנה לאחרונה מגמה של עלייה בהיקף התחלואה.

הבנק ממשיך לבצע ניטור ומעקב שוטפים אחר מוקדי סיכון וההתפתחויות בשוק.

למידע נוסף ראה פרק סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים בהמשך הדוח.

חלק מהמידע המובא לעיל הינו "מידע צופה פני עתיד". למשמעות מושג זה והתוצאות הנובעות ממשמעות זו ראה פרק מידע צופה פני עתיד.

הסיכונים המובילים והמתפתחים המהותיים ביותר

סיכונים מובילים ומתפתחים נגזרים מסביבת הפעילות של הבנק המושפעת מאד בשנים האחרונות מסיכונים הקשורים לרגולציה ולחקיקה, לסביבה מאקרו כלכלית תנודתית, לשינויים החלים במודל העסקי, ובכלל זה המעבר ל"בנקאות החדשה" המבוססת על הדיגיטל ולמגמות חברתיות וצרכניות. בשנים האחרונות, לנוכח שינויים בסביבה התחרותית, בסביבת הצרכן, בסביבה הרגולטורית ובסביבה הטכנולוגית, ניכרת מגמת התפתחות בסיכונים שאינם פיננסיים.

להלן הסיכונים המובילים והמתפתחים המהותיים ביותר:

סיכון אסטרטגי

התעשייה הפיננסית והסקטור הבנקאי חווים שינויים משמעותיים המשפיעים על הסיכון האסטרטגי ומחייבים התאמת המודל העסקי, ובהם:

כניסת שחקנים חדשים כדוגמת חברות טכנולוגיה גדולות (גוגל, אמזון, פייסבוק, אפל), חברות פינטק, חברות ביטוח, חברות אשראי חוץ בנקאי ובנקים דיגיטליים הנהנים לעתים מארביטראז' רגולטורי מול הרגולציה שחלה על בנקים וכן ממערכות מחשב גמישות.

שינויים רגולטוריים התומכים בעידוד התחרות כגון חובת צמצום מסגרות האשראי, הפעלת מערכת נתוני אשראי, חוק נידוד בין בנקים ויזמת בנקאות פתוחה. ראוי לציין כי בעוד השינויים הרגולטורים, לעיתים, מגבילים את פעולותיהם של הבנקים, הם במקרים רבים אינם חלים על מתחרים כגון חברות הביטוח, הפינטקים וחברות הטכנולוגיה המבוססות כדוגמת אפל וגוגל.

למידע נוסף ראה סיכון אסטרטגי בפרק סיכונים אחרים בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2021.

סיכון אבטחת מידע וסייבר

העלייה בתקיפות סייבר על ארגונים פיננסיים בארץ ובעולם ועל גופי שרשרת האספקה של ארגונים אלו ממשיכה. מאפייני התקיפה מגוונים וביניהם תקיפות כופרה, ניסיונות פשינג והנדסה חברתית. החשיפה לסבירות התממשות אירוע סייבר עולה בין היתר כתוצאה משימוש גובר של לקוחות בערוצים דיגיטליים.

לאומי נוקט במספר צעדים להפחתת הסיכונים ובכלל זה: יישום בקורות מונעות ומגלות, ביצוע סקרי אבטחת מידע, הגברת הניטור לשם הסרת אתרים מתחזים, הידוק תהליכי ניהול ובקרת הרשאות והעלאת מודעות עובדים להנחיות אבטחת מידע.

במהלך הרבעון השלישי לשנת 2022 לא נתגלו אירועי סייבר שהשפיעו על הדוחות הכספיים של לאומי.

למידע נוסף ראה סיכון אבטחת מידע וסייבר בפרק הסיכונים התפעוליים בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2021.

סיכונים טכנולוגיה

לאומי מייחס חשיבות רבה לכך שהתשתית הטכנולוגית המשרתת את לקוחותיו ועובדיו תאפשר זמינות ורציפות עסקית ותפעולית, ומשקיע לשם כך משאבים רבים.

לאומי מיישם תכנית עסקית-טכנולוגית (תכנית מודרניזציה) לצורך השגת יעדיו העסקיים בשנים הבאות. התכנית מנוהלת במסגרת ממשל תאגידי הדוק.

למידע נוסף ראה סיכון טכנולוגיה בפרק הסיכונים התפעוליים בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2021.

סיכון רגולציה

קבוצת לאומי פועלת בסביבה רגולטורית מורכבת ורב תחומית. שינויים מהותיים ומתמשכים בתחומי רגולציה מגוונים מחייבים היערכות מתאימה ומתמשכת בפעילות הבנק.

הבנק פועל באופן שוטף, לניטור ואיתור הוראות הרגולציה הרלוונטיות לפעילותו, על מנת להבטיח את היערכותו לשינויים והעדכונים ברגולציה החלה עליו ולמגמות מהותיות המתהוות בתחום זה, והכל כחלק ממכלול הפעילות של הבנק וגיבוש מטרותיו העסקיות והאסטרטגיות. במסגרת זו פועל הבנק לניטור ואיתור הוראות רגולציה רלוונטיות בישראל. בנוסף, בתחום הרגולציה הבינלאומית, פועל הבנק לאיתור מידע רלוונטי בתחומים מוגדרים ולניתוח המידע על מנת לאתר רגולציה זרה ולזהות מגמות בינלאומיות בתחום פעילותן של רשויות רלוונטיות בארה"ב, האיחוד האירופי ואנגליה, אשר עשויות להשפיע על פעילות הבנק.

למידע נוסף ראה סיכון רגולציה בפרק סיכונים אחרים בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2021.

סיכון ענף הבינוי והנדל"ן

ענף הבינוי והנדל"ן הינו תחום פעילות שבו לבנק חשיפת אשראי משמעותית.

לאומי ממשיך לפעול באופן אקטיבי להרחבת הייזום בתיק הנדל"ן, תוך מיקוד בסגמנט המגורים ובלקוחות נבחרים בעלי חוסן פיננסי גבוה. כמו כן, מקפיד הבנק על פיזור בין אזורים גיאוגרפיים, שבהם מוקמים הפרויקטים, בהתאם לביקושים, ובין ענפי המשנה השונים.

האשראי לענף הנדל"ן תואם את תיאבון הסיכון של הבנק, לאור תחזיות מאקרו כלכליות, חיתום קפדני, שיטת המימון והפיקוח ההדוקה, הגיבוי בביטוחנות נדל"ן והתמחור ההולם. בשל כך, ומתוך רצון להמשיך ולהיות דומיננטיים במימון ענף הנדל"ן הבנק פועל לניצול מיטבי ואפקטיבי של המגבלות הפנימיות והרגולטוריות בנושא.

המעקב אחר תיק האשראי בתחום הנדל"ן מבוצע באופן הדוק תוך ניטור המגמות בנתונים המאקרו כלכליים במשק וניטור התפתחות מאפייני הסיכון של סגמנט זה בבנק.

בשנים האחרונות, הצמיחה בתיק האשראי לנדל"ן בלאומי לוותה בעלייה מסוימת בשיעורי המימון בהתאם לתנאי התחרות המתגברת בשוק. עיקר העלייה בשיעורי המימון רוכזה במימון קרקעות ופרויקטים למגורים באיזורי ביקוש.

חלקו של סיכון האשראי הבעייתי בענפי בינוי ונדל"ן (פעילות בישראל) ממשיך להיות נמוך משמעותית מחלק סיכון האשראי הבעייתי בתיק הכולל.

החל משנת 2016 מבטח הבנק את תיק הערבויות מכח חוק המכר (דירות) והחל מיום 31 בדצמבר 2021 מבטח הבנק גם חלק מתיק האשראי הכספי למימון קרקעות.

למידע נוסף ראה פרק הפעילות ומגבלות הסיכון בענף הבינוי והנדל"ן בהמשך הדוח ובדוח הדיסקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2021.

סיכון סביבתי

סיכוי סביבה ואקלים מהווים חשיפה של הבנק לנזקים פוטנציאליים שעלולים להיגרם כתוצאה מאירועים או מתהליכים שקשורים לסביבה, לרבות שינויי אקלים כגון: פליטות גזי חממה, יצירת פסולת, זיהום אוויר ומים, זיהום קרקע, הפחתת המגוון הביולוגי, בירוא יערות ואירועי מזג אוויר קיצוניים.

נהוג לחלק את סיכוי סביבה ואקלים לשני סוגים: סיכונים פיזיים וסיכונים מעבר. הבנק חשוף בפני סיכונים אלה הן באופן ישיר והן באופן עקיף.

מכאן, לסיכונים הסביבתיים עשויה להיות השפעה פיננסית ושאינה פיננסית על הבנק כגון: סיכון אשראי, סיכון שוק, סיכון תפעולי, סיכון ציות, סיכון משפטי, סיכון רגולטורי, סיכון מוניטין וסיכון נזילות.

הבנק גיבש תכנית עבודה רב שנתית לניהול סיכונים סביבה ואקלים בהיבטי משל תאגידי ושילוב ניהול סיכונים סביבה ואקלים כחלק בלתי נפרד מניהול הסיכונים בפעילויות השונות של הבנק, לרבות זיהוי וקידום הזדמנויות עסקיות.

ביום 7 בנובמבר 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטה לעדכון הוראות הדיווח לציבור בנושא גילוי על היבטי סביבה, חברה וממשל (Environmental, Social and Governance – ESG). הטיוטה מרחיבה את דרישות הגילוי בנושא ניהול סיכונים אקלים ונוספו בהוראות הדיווח לציבור דוגמאות לנושאים לגביהם מומלץ לתת גילוי איכותי וכמותי בהתייחס לניהול הסיכונים וההזדמנויות הסביבתיים של התאגיד הבנקאי, לרבות סיכונים אקלים.

תחולת ההוראה הינה החל מדוחות סביבה, חברה וממשל (ESG) לשנת 2022.

למידע נוסף ראה סיכון סביבה ואקלים ובדוח הדיסקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2021.

סיכון הבנקאות הוגנת (Conduct)

נמשכת מגמת הרגולציה הצרכנית בדגש על הוגנות (Conduct). במסגרת זו, הבנק ממשיך להקפיד על יישום עקרונות ההוגנות תוך שימת דגש על התאמת המוצרים הפיננסיים השונים לצרכי הלקוח, תוך מתן גילוי מירבי, שקיפות והוגנות.

הבנק מקפיד על התנהלות שקופה והוגנת במטרה להעניק ללקוחותיו שירותים ומוצרים בעלי ערך. עיקרון זה מקבל ביטוי בחזון הבנק - להוביל בנקאות יוזמת, חדשנית ואחראית עבור הלקוחות שבמיקוד. כמו כן, תהליכי הייזום והמכירה כפופים לנהלים ולבקורות התומכים בהתנהלות ראויה ואשר נבחנים באופן שוטף, במטרה לשדרגם.

הבנק ממשיך לקדם מתן שירותים פיננסיים באמצעות פלטפורמות דיגיטליות ושימוש במודלים וההערכה היא שמהלך זה, בין יתרונותיו, יפחית את סיכון הבנקאות הוגנת.

למידע נוסף ראה פרק סיכונים אחרים בדוח הדיסקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2021.

סיכון מאקרו כלכלי

סיכון מאקרו כלכלי הינו סיכון להכנסות ולהון הקבוצה הנובע מתנאים מאקרו כלכליים לרבות צמיחה כלכלית, סביבת ריבית נמוכה, יחסי הכב הפוליטיים בעולם והשפעתם על הסחר הבינלאומי.

הסיכונים הנוכחיים מושפעים מן הצעדים להתמודדות עם האינפלציה. הבנקים המרכזיים מצמצמים במהירות את מידת ההרחבה המוניטרית, תוך העלאות ריבית ויישם צעדי צמצום כמותי שונים. התפתחויות אלו השפיעו לרעה על מידת היציבות בשווקים הפיננסיים. כמו כן, האינפלציה שוחקת את כוח הקנייה של הציבור ומשפיעה לרעה על הפעילות הכלכלית. התפתחויות אלו, לצד ההשפעות הכלכליות של המלחמה באוקראינה, פגעו באמון הצרכנים וביטחון העסקים בחלקים רבים של העולם וכתוצאה מכך צמיחת כלכלת העולם הואטה.

הידוק התנאים הפיננסיים והאצת האינפלציה, לצד ההשפעות הכלכליות של מלחמת רוסיה-אוקראינה, הביאו להפחתה ניכרת של תחזיות הצמיחה הכלכלית לשנים 2022-2023 על ידי גורמים בינלאומיים גדולים, כמו ארגון ה-OECD וקרן המטבע הבינלאומית. השלכות המשבר על הכלכלה העולמית, ועל הפעילות המקומית, וכן על עסקי הבנק עלולות להיות מהותיות. מדובר באפשרות של פגיעה מהותית בפעילות העסקית של ענפים רגישים כמו ענפי הצריכה הפרטית וחלק מענפי היצוא, עם השפעות עקיפות על מכלול של ענפים בתחומי המסחר והשירותים וכן נדל"ן שאיננו למגורים.

המשך המשבר האוקראיני-רוסי והאפשרות של התפתחות משברים גיאופוליטיים נוספים, מוסיפים לפוטנציאל לתנודתיות של תהליכים כלכליים גלובליים. מלבד השפעות המלחמה באוקראינה, סיכונים מהלך הצמצום המוניטרי, וגם סיכונים חזרת הקורונה, ישנם סיכונים הנובעים מהשפעות של שינויי אקלים.

הבנק בוחן את יכולתו לעמוד בהתפתחויות שליליות בסביבה המאקרו כלכלית באמצעות תרחישי קיצון מערכתיים, ובכלל זה עורך תרחישי קיצון אחידים לבקשת הפיקוח על הבנקים. כמו כן, מתבצע ניטור ומעקב שוטף אחר ההתפתחויות בשוק על מנת להיערך מבעוד מועד ולהתאים את הפעילות, לכשיידרש.

סקירת נכסי סיכון משוקלים (OV1)

	א	ב	ג
	30 בספטמבר 2022	30 ביוני 2022	30 בספטמבר 2022
דרישות הון מזעריות ^(א)			
במיליוני ש"ח			
1 סיכון אשראי (גישה סטנדרטית) ^(ב)	346,065	340,253	46,719
6 סיכון אשראי של צד נגדי (גישה סטנדרטית)	13,246	5,730	1,788
10 התאמה בגין סיכון אשראי (CVA)	3,198	1,889	432
16 חשיפות איגוח (גישה סטנדרטית)	652	651	88
25 סכומים מתחת לספי הניכוי (כפופים למשקל סיכון 250%)	18,306	19,452	2,471
סך הכל סיכון אשראי	381,467	367,975	51,498
20 סיכון שוק (גישה סטנדרטית)	7,532	7,059	1,017
24 סיכון תפעולי	25,095	24,135	3,388
27 סך הכל	414,094	399,169	55,903

(א) דרישות הון בהתאם ליחס ההון הכולל המזערי הנדרש הינה 13.50% במועד הדיווח.
 (ב) סיכון אשראי אינו כולל סיכון אשראי של צד נגדי, התאמה בגין סיכון אשראי (CVA), סיכון סילוק, חשיפות איגוח וסכומים מתחת לספי הניכוי.

חלק 3 - הרכב ההון
הרכב ההון הפיקוחי (CC1)

	31 בדצמבר 2021	30 בספטמבר 2021	30 בספטמבר 2022	
סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202	
הון פיקוחי III	הון פיקוחי III	הון פיקוחי III	הון פיקוחי III	הון פיקוחי III
הפניה למאזן הפיקוחי				הון פיקוחי III
				במיליוני ש"ח
הון עצמי רובד 1: מכשירים ועודפים				
1	- 7,225	- 7,225	9,961	הון מניות רגילות שהונפק על ידי התאגיד הבנקאי ופרמיה על מניות רגילות הכלולות בהון עצמי רובד 1
2	- 37,209	- 37,106	40,804	עודפים, לרבות דיבידנד שהוצע או שהוכרז לאחר תאריך המאזן
3	- (2,824)	- (2,544)	(2,721)	רווח כולל אחר מצטבר ועודפים שניתן להם גילוי
4	- 300	- 289	-	מניות רגילות שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי שאוחדו והמוחזקות על ידי צד ג' (זכויות מיעוט)
-	- 41,910	- 42,076	48,044	הון עצמי רובד 1 לפני התאמות פיקוחיות וניכויים
הון עצמי רובד 1: התאמות פיקוחיות וניכויים				
6	- 178	- 179	1,220	מוניטין
9	- 23	- 18	30	רווחים והפסדים שטרם מומשו כתוצאה משינויים בשווי ההגון של התחייבויות שנבעו משינויים בסיכון האשראי העצמי של התאגיד הבנקאי
10	- 1,686	- 1,525	149	מיסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי, אשר סכומם עולה על 10% מהון עצמי רובד 1
-	- (3,094)	- (2,592)	(599)	התאמות פיקוחיות וניכויים נוספים שנקבעו על ידי הפיקוח על הבנקים ⁽²⁾
-	- (1,303)	- (846)	957	מזה: בגין חישוב בסיס הון על בסיס שיעור היוון ממוצע
-	- (104)	- (124)	(59)	8 רבעונים מחויבות פנסיונית
-	- (1,687)	- (1,622)	(1,145)	מזה: הפחתת מרכיב מס שטרם נכנס מס נדחה
-	- (1,207)	- (870)	799	סך כל ההתאמות הפיקוחיות והניכויים בהון עצמי רובד 1
-	- 43,117	- 42,946	47,245	הון עצמי רובד 1
-	- 43,117	- 42,946	47,245	הון רובד 1
הון רובד 2: מכשירים והפרשות				
11א	- 5,848	- 5,939	7,571	מכשירים שהונפקו על ידי התאגיד הבנקאי (שאינם נכללים בהון רובד 1) ופרמיה על מכשירים אלו
11	- 224	- 240	-	מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על ידי התאגיד הכשירים להכללה בהון הפיקוחי בתקופת המעבר ⁽²⁾
5	- 81	- 71	-	מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי למשקיעי צד ג'
-	- 81	- 71	-	מזה: מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי והמוחזקים על ידי משקיעי צד ג', המופחתים בהדרגה מהון רובד 2
12	- 3,995	- 4,042	4,335	הפרשות קבוצתיות להפסדי אשראי לפני השפעת המס המתייחס
-	- 10,148	- 10,292	11,906	הון רובד 2 לפני ניכויים
-	- 10,148	- 10,292	11,906	הון רובד 2
-	- 53,265	- 53,238	59,151	סך ההון

ראה הערות בעמוד הבא.

	30 בספטמבר 2022		30 בספטמבר 2021		31 בדצמבר 2021	
	סכומים שלא נוכו מההון לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 2022	הון לבאזל פיקוחי III	סכומים שלא נוכו מההון לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 2021	הון לבאזל פיקוחי III	סכומים שלא נוכו מההון לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 2021	הון לבאזל פיקוחי III
60	סך נכסי סיכון משוקללים	- 414,093	- 362,999	- 374,776	-	-
יחסי הון וכריות לשימור הון (באחוזים)						
61	הון עצמי רובד 1 (כאחוז מנכסי סיכון משוקללים)	- 11.41%	- 11.83%	- 11.50%	-	-
62	הון רובד 1 (כאחוז מנכסי סיכון משוקללים)	- 11.41%	- 11.83%	- 11.50%	-	-
63	ההון הכולל (כאחוז מנכסי סיכון משוקללים)	- 14.28%	- 14.67%	- 14.21%	-	-
דרישות מזעריות שנקבעו על ידי הפיקוח על הבנקים^(א)						
69	יחס הון עצמי רובד 1 מזערי שנקבע על ידי הפיקוח על הבנקים	- 10.21%	- 9.18%	- 9.19%	-	-
71	יחס הון כולל מזערי שנקבע על ידי הפיקוח על הבנקים	- 13.50%	- 12.50%	- 12.50%	-	-
סכומים שמתחת לסף ההפחתה (לפני שקלול סיכון)						
72	השקעות בהון של תאגידים פיננסיים (למעט תאגידים בנקאיים וחברות בנות שלהם), שאינן עולות על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי והן מתחת לסף ההפחתה	- 711	- 661	- 688	-	14
73	השקעות בהון עצמי רובד 1 של תאגידים פיננסיים (למעט תאגידים בנקאיים וחברות בנות שלהם), העולות על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי, והן מתחת לסף ההפחתה	- 2,452	- 134	- 133	-	15
75	מיסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי שהם מתחת לסף ההפחתה	- 4,804	- 4,188	- 4,171	-	16
תקרה להכללת הפרשות ברובד 2						
76	הפרשה כשירה להכללה במסגרת רובד 2 בהתייחס לחשיפות תחת הגישה הסטנדרטית, לפני יישום התקרה	- 4,938	- 4,042	- 3,995	-	-
77	התקרה להכללת הפרשה במסגרת רובד 2 תחת הגישה הסטנדרטית	- 4,335	- 4,194	- 4,333	-	-
מכשירי הון שאינם כשירים כהון פיקוחי הכפופים להוראות המעבר						
84	סכום התקרה הנוכחית למכשירים הנכללים בהון רובד 2 הכפופים להוראות המעבר	-	- 240	- 224	-	-
85	סכום שנוכה מהון רובד 2 בשל התקרה	-	- 1,214	- 1,231	-	-

(א) יחס הון רובד 1 המזערי הנדרש יחס ההון הכולל המזערי הנדרש עד ליום 31 במרס 2020 הינם 10% ו-13.5% בהתאמה. ביום 31 במרס 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת שעה לצורך התמודדות עם משבר הקורונה לפיה יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש יחס ההון הכולל המזערי הנדרש הינם 9% ו-12.5% בהתאמה. ליחס הון עצמי רובד 1 התווספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למעט הלוואות לדיור שניתנו בתקופת הוראת השעה. נתונים בתקופות קודמות עודכנו בעקבות הבהרות הפיקוח על הבנקים כי דרישת הון הנוספת בגין הלוואות לדיור תתווסף ליחס הון עצמי רובד 1 בלבד. החל מיום 1 בינואר 2022, דרישות הון המזעריות שחלות על הבנק הינן 10% ליחס הון עצמי רובד 1 (בתוספת דרישות הון בגין יתרת ההלוואות לדיור) ו-13.50% ליחס הון כולל. בהתאם לכך, דרישות הון המינימליות שחלות על הבנק ליום 30 בספטמבר 2022 הינן 10.21% ליחס הון עצמי רובד 1 ו-13.50% ליחס הון הכולל. לפירוט נוסף על יחסי הון המזעריים ראה פרק גישת התאגיד הבנקאי להערכת הלימות הון להלן.

(ב) נתונים אלה כוללים התאמות בגין השפעת היישום לראשונה של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים, אשר פוחתות בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2024.

(ג) ביום 5 בספטמבר 2022 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר קבלת אישור הפיקוח על הבנקים, לשנות את אופן מדידת ההתייבויות הפנסיוניות לצורכי הון הפיקוחי. לפרטים אודות השפעת המעבר לשיטה החדשה ראה ביאור 9. בדוחות הכספיים.

מידע נוסף על הון והלימות ההון

הנפקת מניות

ביום 23 ביוני 2022 השלים הבנק מהלך הנפקת מניות של 90,909,091 מניות רגילות, בנות 1 ש"ח עג. כל אחת, בתמורה כוללת של 2.75 מיליארד ש"ח. זאת, במסגרת הצעה לא אחידה למשקיעים מוסדיים, בארץ ובחו"ל. גיוס ההון נעשה על רקע הצמיחה המשמעותית של הבנק ברבעונים האחרונים והרצון להמשיך את תנופת הצמיחה תוך המשך מיקוד הצמיחה בעסקים בינוניים, משכנתאות ובאשראי העסקי. תמורת ההנפקה חיזקה את ההון הרגולטורי של הבנק ומאפשרת לו להמשיך באסטרטגיית הצמיחה שלו ובהשאת ערך לבעלי המניות.

ההון המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם ב-30 בספטמבר 2022 ב-48,044 מיליון ש"ח, לעומת 41,610 מיליון ש"ח בסוף 2021.

הון זה מהווה בסיס לחישוב ההון הפיקוחי המשמש לחישוב יחס הלימות ההון של הבנק בתוספת מכשירים הוניים והתאמות פיקוחיות כפי שנקבע בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202 של הפיקוח על הבנקים.

יחס הון למאזן ב-30 בספטמבר 2022 הינו 6.8%.

יחסי הלימות ההון בתקופה המדווחת הושפעו הן מהגידול המשמעותי בתיק האשראי והן מהירידות בשווקים, בין היתר על רקע עליית הריבית. בנוסף הושפעו יחסי הלימות ההון בתקופה המדווחת ממספר אירועים, חלקם בעלי השפעה חד פעמית:

- כאמור לעיל, ברבעון השני של השנה השלים הבנק מהלך של הנפקת מניות;
- ב-1 באפריל 2022, הושלמה עסקת המיזוג בין חברת הבת של לאומי בארה"ב Bank Leumi USA לבין Valley National Bancorp, עסקה זו שיפרה את יחסי ההון של הבנק במועד השלמתה, לפרטים אודות העסקה ראה ביאור א.16 בדוחות הכספיים;
- החל מיום 1 ביולי 2022 מיישם הבנק את הוראה 203A "טיפול בסיכון אשראי של צד נגדי" ואת העדכון להוראות 203 ו-218. השפעת יישום ההוראות האמורות ליום המעבר הובילה לקיטון של כ-0.2% ביחס הון עצמי רוברד 1 וכ-0.26% ביחס הון כולל, ראה פירוט בהמשך פרק זה;
- ביום 5 בספטמבר 2022 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר קבלת אישור הפיקוח על הבנקים, לשנות את אופן מדידת ההתחייבויות הפנסיוניות לצורכי ההון הפיקוחי. על פי שיטת המדידה החדשה, בכל רבעון הבנק מחשב את השינוי בהתחייבות לפנסיה כתוצאה משינויים בריבית ההיוון בניכוי השינוי בשווי הנכסים שיועדו מראש לגידור התחייבויות אלו. השינוי בהתחייבות לפנסיה נטו, לאחר השפעת המס, נפרס באופן לינארי על פני ארבעה רבעונים, החל מהרבעון עבורו בוצע החישוב. יישום השיטה החדשה נכנס לתוקף ביום 1 ביולי 2022 ויהיה בתוקף עד המוקדם מבין השניים: א) דוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2029 (כולל) או ב) מועד הדוח הכספי בו הממוצע לאורך ארבעה רבעונים האחרונים של סכום ההתחייבויות הפנסיוניות יהיה נמוך מסך של 10 מיליארד ש"ח, צמוד למדד (מהמדד הידוע ביום 1 ביולי 2022 ועד למדד הידוע בתאריך הדוח הכספי הרלוונטי). במקביל בוטל אישור הפיקוח למדידת ההתחייבויות הפנסיוניות לצורכי חישוב ההון הפיקוחי לפי ממוצע נע של תשואות השוק לתקופה של שמונה רבעונים שהסתיימו במועד הדיווח הרלוונטי, שהיה בתוקף החל מהדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2016. במעבר לשיטת המדידה החדשה נרשמה התאמה חד פעמית בסך של כ-1.4 מיליארד ש"ח בין ההון הפיקוחי לשיטה החשבונאית בגין ההתחייבויות הפנסיוניות שטופלו עד לדוח הכספי ליום 30 ביוני 2022 בשיטה הקודמת. לפרטים אודות השפעת המעבר לשיטה החדשה ראה ביאור ב.9 בדוחות הכספיים.

לפרטים נוספים בגין שינויים רגולטוריים צפויים בנוגע למדידת הלימות ההון ראה להלן בהמשך דוח זה.

מבנה ההון הפיקוחי

במאי 2013 פרסם הפיקוח על הבנקים את ההוראות הסופיות ליישום באזל 3 בישראל, וזאת על ידי תיקון הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 (להלן בפרק זה: "ההוראות"). הוראות אלה נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2014 בכפוף להוראות המעבר שנכללו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299 של הפיקוח על הבנקים.

על פי הוראות אלו, רכיבי ההון בקבוצה לצורך חישוב הלימות ההון משויכים לשני רבדים:

1. הון רוברד 1, הכולל הון עצמי רוברד 1 והון רוברד 1 נוסף.
2. הון רוברד 2.

סיכום הרבדים האלו מכונה "בסיס ההון לצורך הלימות ההון" או "ההון הפיקוחי" או "ההון הכולל".

הון עצמי רובד 1

הון עצמי רובד 1 (Common Equity Tier 1) כולל את ההון המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי בתוספת חלק מזכויות המיעוט (זכויות שאינן מקנות שליטה בהון של חברות בת שאוחדו) ובניכוי מוניטין, נכסים בלתי מוחשיים אחרים, והתאמות פיקוחיות וניכויים נוספים.

בנוסף לאלו, נכללות התאמות להון עצמי רובד 1, אשר נובעות מיישום תכניות התייעלות תפעולית, מדידת ההתחייבות הפנסיונית והנכסים שיועדו מראש לגידור לצורכי ההון הפיקוחי החל מיום 1 ביולי 2022, כאמור לעיל, וכן מיישומן של הוראות רגולטוריות שונות המפורטות בהמשך.

פירוט לגבי הדרישה הרגולטורית ליחס הון עצמי רובד 1 מזערי מופיע להלן בפסקת הלימות ההון.

הון רובד 1

על פי הוראות הפיקוח על הבנקים, הון רובד 1 יכלול, בנוסף להון עצמי רובד 1, גם הון רובד 1 נוסף (Additional Tier 1), אשר מורכב ממכשירי הון העומדים בקריטריונים שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202.

עד כה לא נקבעה בישראל דרישה רגולטורית ליחס הון רובד 1 מזערי, ובקבוצת לאומי לא קיימים מכשירי הון רובד 1 נוסף.

הון רובד 2

הון רובד 2 (Tier 2) כולל מכשירי הון ויתרת הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי בכפוף לתקרה שנקבעה בהוראות.

לגבי מכשירי הון שהיו כלולים בהון רובד 2 בתאריך 31 בדצמבר 2013, נקבעו הוראות מעבר ותקרת הכרה, אשר הופחתה בתחילת כל שנה ב-10% עד ליום 1 בינואר 2022. החל מיום 1 בינואר 2022 מכשירי הון אלה אינם מוכרים עוד להון הפיקוחי.

מכשירי הון המונפקים מתחילת שנת 2014 נדרשים לעמוד בקריטריונים המפורטים בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202 לצורך הכללתם בהון. הקריטריונים העיקריים שעל המכשיר לכלול הינם: (1) מנגנון לספיגת הפסדי קרן על ידי המרה למניות רגילות או הפחתת המכשיר כאשר יחס הון עצמי רובד 1 של התאגיד הבנקאי יורד מ-5%; (2) סעיף הקובע שבהתרחש האירוע המכונן לאי-קיימות (כמוגדר בנספח ה' להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202), יומר המכשיר באופן מיידי למניות רגילות או יימחק.

תיאור המאפיינים העיקריים של מכשירי הון פיקוחי שהונפקו מוצג באתר האינטרנט של הבנק בכתובת: www.leumi.co.il בפרק אודות > מידע כספי > גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים.

הלימות ההון

יחסי ההון מחושבים כיחס שבין ההון לנכסי הסיכון המשוקללים. יחס הון עצמי רובד 1 מחושב כיחס שבין סכום הון עצמי רובד 1 לנכסי הסיכון המשוקללים, ויחס ההון הכולל מחושב כיחס שבין סכום ההון הכולל לנכסי הסיכון המשוקללים.

יעדי הלימות ההון שנקבעו על ידי בנק ישראל

החל מיום 1 בינואר 2022 חלים על לאומי יעדי ההון המזעריים החלים על תאגיד בנקאי גדול, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל, שחלו טרם הוראת השעה שפורסמו לצורך התמודדות עם משבר הקורונה, קרי יחס הון עצמי רובד 1 שלא יפחת מ-10%, ויחס הון כולל שלא יפחת מ-13.5%. ליחס הון עצמי רובד 1 מתווספת דרישות הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור לתאריכי הדוחות הכספיים, למעט הלוואות לדיור לגביהן ניתנה הקלה במסגרת הוראת השעה להתמודדות עם משבר הקורונה.

בהתאם לחוזר שפרסם הפיקוח על הבנקים ביום 30 בספטמבר 2021, החל מיום 1 באוקטובר 2021, נותרה ההקלה כאמור רק בהתייחס לדרישת ההון בגין הלוואות לדיור שלא לצורך רכישת זכות במקרקעין (הלוואות לכל מטרה). בהתאם, דרישת ההון הנוספת בגין יתרת הלוואות לדיור, ליום 30 בספטמבר 2022 הינה 0.21% במונחי יחס הון עצמי רובד 1.

בהתאם, דרישות ההון המזעריות שחלו על הבנק ליום 30 בספטמבר 2022 הינן 10.21% ליחס הון עצמי רובד 1 (כולל דרישת ההון בגין יתרת הלוואות לדיור) ו-13.50% ליחס ההון הכולל.

בנוגע ליחס המינוף, בהוראת השעה להתמודדות עם משבר הקורונה נקבע שתאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא 24% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5.5% (חלף 6% קודם לכן). ביום 15 במאי 2022 פורסם חוזר לתיקון הוראת השעה, ולפיו תוקף ההקלה יוארך עד ל-31 בדצמבר 2023. תאגיד שינצל את ההקלה עד למועד זה יידרש לשוב ולעמוד ביחס המינוף הנדרש טרם הוראת השעה תוך שני רבעונים, עד 30 ביוני 2024. עוד נקבע כי ניצול ההקלה לא יהווה חסם לחלוקת דיבידנד בכפוף לתכנון הון הכולל חזרה ליחס המינוף הנדרש.

לפרטים נוספים באשר ליעדי הלימות ההון שנקבעו על ידי בנק ישראל והוראות השעה לצורך התמודדות עם משבר הקורונה ראה פרק הון והלימות ההון בדוח הדייקטוריון לשנת 2021.

תכנון ההון ויעדי הלימות ההון שנקבעו על ידי הבנק

תכנון ההון בקבוצת לאומי משקף ראייה צופה פני עתיד של תיאבון ופרופיל הסיכון, האסטרטגיה העסקית והלימות ההון הנדרשת כתוצאה מכך. תכנון ההון מאושר על ידי ההנהלה ודירקטוריון הבנק ולוקח בחשבון את הצמיחה בפעילות של מרכזי הרווח השונים בקבוצה וגורמים נוספים המשפיעים על עמידת הבנק בדרישות ההון, כגון: תחזיות רווח, שינויים ברווח כולל אחר, התאמות פיקוחיות, השפעת הוראות מעבר ושיעור הגידול בנכסי הסיכון. תחזית יחסי ההון נבחנת גם תחת מבחני רגישות ותרחישי קיצון שונים.

מדיניות הקבוצה שאושרה על ידי הדירקטוריון, הינה להחזיק רמת הלימות הון הגבוהה מהסף המזערי שיוגדר מעת לעת על ידי בנק ישראל ואשר לא תפחת משיעור ההון הנדרש לכיסוי הסיכונים כפי שהם מוערכים בתהליך ה-ICAAP. בנוסף, הוגדרו יעדי הון לעת אירוע תרחיש קיצון. לפירוט תהליך ה-ICAAP והשימוש במבחני קיצון, ראה דוח על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2021.

במסגרת הליך הסקירה הפיקוחי, הנחה הפיקוח על הבנקים על קביעת יעדי הון פנימיים אשר יהלמו את פרופיל הסיכון של הבנק. בהמשך לכך, דירקטוריון הבנק אישר להגדיל את יעד ההון העצמי רובד 1 הפנימי של הבנק באופן שמיום 31 בדצמבר 2017 יעמוד על 10.5%.

עם תחילת משבר הקורונה החליט דירקטוריון הבנק להפחית את יעד הון עצמי רובד 1 הפנימי ל-9.5%. לאור סיומן של ההקלות ביעדי ההון, החליט דירקטוריון הבנק ביום 8 במרס 2022, לעדכן את יעד הון עצמי רובד 1 הפנימי ולהעלותו ל-10.5%, כפי שהיה טרם משבר הקורונה.

למידע נוסף ראה דיווח מידי מיום 9 במרס 2022 (אסמכתא: 2022-01-027670).

מדיניות חלוקת דיבידנד

מדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק, שאושרה על ידי דירקטוריון הבנק ביום 6 במרס 2019, קובעת כי מדי רבעון יחולק דיבידנד בגובה של עד 50% מהרווח הנקי של הבנק, בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק לרבעון שחלף. זאת בכפוף, בין היתר, לכך שהבנק יעמוד ביעדי הלימות ההון שלו גם לאחר חלוקת הדיבידנד. חלוקת הדיבידנד בפועל כפופה להחלטות פרטניות של הדירקטוריון בטרם כל חלוקה, ובכפוף להוראות הדין שחלות על חלוקת דיבידנד ובכלל זה הוראות חוק החברות והוראות בנק ישראל.

בחוזר הפיקוח מיום 27 בדצמבר 2021, בוטלו ההגבלות על חלוקת דיבידנדים ונקבע כי בהקשר זה, התאגידיים הבנקאיים צריכים לנהוג בזהירות, כאשר הם בוחנים את המודל העסקי שלהם וכן להביא בחשבון כי עדיין קיימת רמה מסוימת של אי וודאות בשווקים, הנובעת בין היתר מהתפתחות מוטציות חדשות של הנגיף.

ביום 28 בנובמבר 2022 אישר הדירקטוריון חלוקת דיבידנד בסך של כ-356 מיליון ש"ח, המהווים כ-20% מהרווח הנקי לרבעון השלישי של 2022. סכום הדיבידנד שאושר לכל מניה בת 1 ש"ח ע.ג. מהווה כ-23.08 אגורות. הדירקטוריון קבע את 11 בדצמבר 2022 כיום הקובע לעניין תשלום הדיבידנד ואת יום 19 בדצמבר 2022 כיום התשלום.

פרטים בדבר דיבידנד ששולם

מועד ההכרזה	מועד תשלום	דיבידנד למניה באגורות	דיבידנד ששולם במזומן במיליוני ש"ח
12 באוגוסט 2021	2 בספטמבר 2021	43.36	630
15 בנובמבר 2021	12 בדצמבר 2021	94.11	1,367
9 במרס 2022	6 באפריל 2022	40.48	588
23 במאי 2022	15 ביוני 2022	22.14	322
15 באוגוסט 2022	6 בספטמבר 2022	25.82	399

התאמות להון עצמי רובד 1

מדידת ההתחייבות בגין זכויות עובדים ונכסים מגדרים

באשר לשינוי אופן המדידה של ההתחייבויות הפנסיוניות לצורכי חישוב ההון הפיקוחי, ראה סעיף מבנה הלימות ההון בפרק זה לעיל.

למידע נוסף ראה דיווח מידי מיום 6 בספטמבר 2022 (אסמכתא: 2022-01-113977).

למידע בנוגע למתודולוגית ההיוון ראה פרק מדיניות חשבונאית ואומדנים בנושאים קריטיים בדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2022.

הקלה בגין תכניות התייעלות תפעולית

בשנים 2016 ו-2017 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתבים בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" בכח אדם ובתחום הנדל"ן. על פי המכתבים, תאגיד בנקאי שיעמוד בתנאים שהוגדרו, יקבל הקלה לפיה יוכל לפרוס את השפעתן של תכניות התייעלות על ההון הפיקוחי על פני חמש שנים בקו ישר.

ביולי 2017 אישר דירקטוריון הבנק תכנית התייעלות שעלותה הסתכמה בכ-204 מיליון ש"ח (לאחר מס). נכון ליום 30 בספטמבר 2022 מיוחסים להון הפיקוחי 100% מעלויות תכנית זו.

במסגרת ההבנות הנוגעות להסכם הקיבוצי המיוחד שנחתם עם ארגון העובדים ביולי 2019, אישר דירקטוריון הבנק תכנית פרישה מרצון, שעלותה הסתכמה בכ-167 מיליון ש"ח (לאחר מס). נכון ליום 30 בספטמבר 2022 מיוחסים להון הפיקוחי 65% מעלויות תכנית זו.

שינויים רגולטוריים ונוספים במדידת דרישות ההון

התפתחויות בהוראות ועדת באזל לפיקוח על הבנקים בנוגע למדידת הלימות ההון

בשנת 2017 סיימה ועדת באזל לפיקוח על הבנקים את עבודתה לעדכון המסגרת הכוללת של "באזל 3" להלימות ההון. במסגרת העדכונים, אשר לעתים מקבלים את הכינוי "באזל 4", נקבעו עדכונים משמעותיים בנוגע לאופן החישוב של נכסי סיכון שבגינם נדרש לחשב את דרישות ההון בנדבך הראשון. היישום של הסטנדרטים השונים הכלולים במסגרת העדכון הכוללת, יידחה בשנה ויחל ב-1 בינואר 2023. באיחוד האירופי צפויה דחיה של היישום לשנת 2025. בשלב זה, לא ידוע באיזה אופן ומתי יאומצו הוראות אלה על ידי הפיקוח על הבנקים בישראל.

הוראות הנוגעות להקצאת הון בגין מכשירים פיננסיים נגזרים

באפריל 2019 הודיע הפיקוח על הבנקים על הכוונה להתחיל ליישם הנחיות של ועדת באזל משנת 2014 בנושא "הגישה הסטנדרטית לחישוב חשיפה לסיכון אשראי צד נגדי" (SA-CCR).

ביום 1 בדצמבר 2021 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לעדכון הוראות הנוגעות להקצאת הון בגין מכשירים פיננסיים נגזרים (יישום הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 203A ו-208A) במטרה להתאים את הוראות בנק ישראל לעדכון הוראות וועדת באזל בכל הקשור לסיכון אשראי צד נגדי.

ביום 15 במרס 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר "טיפול בסיכון אשראי צד נגדי", הכולל עדכונים והבהרות שונות (שאלות ותשובות) בנוגע ליישום הוראה 203A.

ביום 7 באפריל 2022 פרסם חוזר המעדכן את הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 203 בנושא "מדידה והלימות ההון - הגישה הסטנדרטית - סיכון אשראי" ו-218 בנושא "יחס המינוף". בהתאם לעדכונים, החישוב של החשיפה יבוצע בהתאם להוראה 203A. החל מיום 1 ביולי 2022 מיישם הבנק את הוראה 203A "טיפול בסיכון אשראי של צד נגדי" ואת העדכון להוראות 203 ו-218. השפעת יישום ההוראות האמורות ליום המעבר הובילה לקיטון של כ-0.2% ביחס הון עצמי רובד 1, כ-0.26% ביחס הון כולל וכ-0.11% ביחס המינוף.

תאריך היישום של הוראה 208A "התאמת שווי בגין סיכון אשראי (CVA)" יחול ב-1 בינואר 2025.

חוזר בנושא "הון פיקוחי - השפעת יישום כללי חשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים" לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299, וחוזר בנושא "הפסדי אשראי צפויים ממכשירים פיננסיים"

החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את הוראות המעבר שפרסם הפיקוח על הבנקים בנושא "הון פיקוחי - השפעת יישום כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים" מיום 1 בדצמבר 2020 וכן עדכונים נוספים במסגרת התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין נוספות שהותאמו לכללים החדשים בנושא הפסדי אשראי צפויים. בין היתר, מיישם הבנק החל מיום 1 בינואר 2022 את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202 בנושא "מדידה והלימות הון - הון פיקוחי", ומנכה מהון עצמי רובד 1 סכומים בגין הלוואות לדיור שמסווגות לאורך זמן כהלוואות שאינן צוברות.

בהתאם להוראות המעבר שפרסם הפיקוח על הבנקים, מאחר וכתוצאה מהיישום לראשונה חל קיטון בהון עצמי רובד 1 של הבנק ל-1 בינואר 2022, הוסיף הבנק באופן חלקי בהון עצמי רובד 1 75% מהקיטון בהון העצמי רובד 1 שבמועד היישום לראשונה (בהתאם לכך, כל תחילת שנה ממועד היישום לראשונה יחול קיטון של 25% בתוספת להון עצמי רובד 1, עד לתוספת של 0% ב-1 בינואר של שנת היישום הרביעית).

לשפעת יישום ההוראות החדשות על דוחותיו הכספיים של הבנק ועל יחסי ההון של הבנק ראה ביאור 1.ב.1. בדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2022.

חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203 - הגישה הסטנדרטית - סיכוני אשראי

ביום 25 במאי 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203 "הגישה הסטנדרטית - סיכון אשראי". במסגרת החוזר, יועלה ל-150% משקל הסיכון המיוחס לאשראי הניתן לרכישת קרקע למטרות פיתוח או בנייה בשיעור העולה על 80% משווי הנכס הנרכש (LTV); למעט הלוואות לרכישת קרקע חקלאית או מיוערת שאין לגביה אופק תכנוני או כוונה להגיש בקשה לשינוי יעוד או הלוואות לרכישת קרקע לשימוש עצמי של לווה שאינו מסווג בענף הבינוי והנדל"ן על פי המיון הענפי שבסעיף 7 להוראת הדיווח לפיקוח מספר 831 - "סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק". העדכונים בחוזר הינם בתוקף מיום 30 ביוני 2022, על פי הבהרת הפיקוח על הבנקים, פריסת היישום תעשה החל מהרבעון השלישי של שנת 2022, על פני ארבעה רבעונים, כך שברבעון המסתיים ביום 30 ביוני 2023 דרישת ההון תבוא לידי ביטוי באופן מלא. הבנק יישם חוזר זה בדוחותיו הכספיים ליום 30 בספטמבר 2022 והשפעתו על יחסי ההון של הבנק לאותו מועד אינה מהותית.

בהמשך לחוזר האמור לעיל, ביום 24 באוגוסט הפיץ בנק ישראל טיוטת עדכון למסמך שאלות ותשובות המרכז בנוגע לדרישות הלימות ההון בגישה הסטנדרטית ובגישת המודלים הפנימיים לסיכוני אשראי, בהקשר זה יצוין כי הבנק פנה לפיקוח במענה לעדכון שהופץ במספר נושאים והבהרות אשר עשויים להשפיע על אופן יישום החוזר והעדכונים בקובץ שאלות ותשובות המרכז וכן על אופן חישוב תוספת הסיכון הנדרשת בגינם. במידה ויישמו העדכונים במסמך שאלות ותשובות המרכז כלשונן יחס הון עצמי רוברד 1 צפוי לקטון בשיעור של כ-0.2% קיטון זה יפרס כאמור עד לרבעון המסתיים ביום 30 ביוני 2023.

להלן ניתוח רגישות לגורמים העיקריים המשפיעים על הלימות ההון של קבוצת לאומי

- שינוי היקף נכסי סיכון - נכסי הסיכון של לאומי מסתכמים ליום 30 בספטמבר 2022 בכ-414.1 מיליארד ש"ח. גידול של 1 מיליארד ש"ח בנכסי הסיכון יקטין את יחס הון עצמי רוברד 1 ואת יחס הון כולל בכ-0.03%.
- שינוי הון עצמי רוברד 1 - הון עצמי רוברד 1 ליום 30 בספטמבר 2022 מסתכם בכ-47.2 מיליארד ש"ח. קיטון ב-100 מיליון ש"ח בהון עצמי רוברד 1 יקטין יחס הון עצמי רוברד 1 ואת יחס הון כולל בכ-0.02%.
- שינוי בשער החליפין - פיחות של 1% בשער החליפין של השקל מול כל המטבעות יקטין את יחס הון עצמי רוברד 1 ואת יחס הון כולל בכ-0.01%.
- עלייה של 1% בעקום הריבית חסרת הסיכון בכלל המטבעות על חשיפת ההון הפיקוחי, משמעה קיטון של כ-0.1% ביחס הון עצמי רוברד 1 וביחס הון כולל.

המידע הנ"ל לגבי הלימות ההון וניהולה מתייחס לפעולות עתידיות של הבנק, והוא בגדר "מידע צופה פני עתיד". למשמעות מושג זה ראה פרק מידע צופה פני עתיד.

חלק 4 - יחס מינוף

יחס המינוף מחושב באחוזים ומוגדר כמדידת ההון הרגולטורי מחולק במדידת החשיפה. ההון הרגולטורי לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202, בהתאם להתאמות פיקוחיות לעניין חישוב ההון. מדידת החשיפה של תאגיד בנקאי היא סכום החשיפות המאזניות, החשיפות לנגזרים, החשיפות לעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים. יחס המינוף הינו מדד משלים ליחס ההון ומהווה מגבלה נוספת על רמת המינוף של המגזר הבנקאי.

יחס המינוף עשוי להיות מושפע מהשינויים בהון הרגולטורי של הבנק. בין היתר, בחישוב יחס המינוף הובאה בחשבון השפעה של יישום תכנית ההתייעלות והתאמות מיישום שינוי שיטת המדידה של ההתחייבויות הפנסיוניות נטו לצרכי חישוב ההון הפיקוחי החל מיום 1 ביולי 2022, כפי שהוסבר לעיל.

השוואה בין הנכסים במאזן לבין מדידת החשיפה לצורך יחס המינוף (LR1)

	30 בספטמבר		31 בדצמבר
	2021	2022	2021
	במיליוני ש"ח		
1 סך הנכסים בהתאם לדוחות הכספיים המאוחדים	611,912	683,834	656,454
התאמות בגין:			
4 מכשירים פיננסיים נגזרים	1,251	(3,353)	(1,515)
6 פריטים חוץ מאזניים	50,161	61,123	52,789
7 אחרות	3,494	3,173	3,397
8 חשיפה לצורך יחס המינוף	666,818	744,777	711,125

יחס המינוף (LR2)

	30 בספטמבר		31 בדצמבר
	2021	2022	2021
	במיליוני ש"ח		
פריט			
חשיפות מאזניות			
1	635,352	586,751	632,263
2	(178)	(179)	(1,228)
3	635,174	586,572	631,035
חשיפות בגין נגזרים			
4	1,776	1,810	14,204
5	16,768	16,592	23,802
7	(6,032)	(3,279)	-
11	12,512	15,123	38,006
חשיפות בגין עסקאות מימון ניירות ערך			
12	2,473	6,684	1,568
15	8,177	8,278	13,043
16	10,650	14,962	14,611
חשיפות חוץ מאזניות אחרות			
17	148,828	141,554	167,945
18	(96,039)	(91,393)	(106,822)
19	52,789	50,161	61,123
הון וסך החשיפות			
20	43,117	42,946	47,245
21	711,125	666,818	744,777
יחס מינוף			
22	6.06%	6.44%	6.34%

למידע נוסף בנושא הלימות הון ומינוף ראה סעיף הוראות הנוגעות להקצאת הון בגין מכשירים פיננסיים נגזרים לעיל וביאור 9. בדוחות הכספיים.

(א) החשיפות הוצגו לאחר יישום העדכונים להוראות הדיווח לציבור בחוזר מיום 24 ביולי 2022, בעקבות פרסום הוראה 203A (לפרטים נוספים ראה: פרק הלימות ההון). מספרי ההשוואה לא הוצגו מחדש.

(ב) עלות השחלוף וסכומי התוספות בגין חשיפה פוטנציאלית עתידית ליום 30 בספטמבר 2022 חושבו לאחר הכפלה במקדם אלפא.

חלק 5 - סיכון אשראי

אשראי הינו פעילות ליבה מרכזית של הבנק והקבוצה, המתקיימת באופן מבוזר במספר קווי עסקים.

סיכון האשראי הינו סיכון של הבנק להפסד כתוצאה מהאפשרות שצד נגדי לא יעמוד בהתחייבויותיו כלפי התאגיד הבנקאי כפי שסוכמו.

פעילויות היוצרות סיכון אשראי כוללות סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות: אשראי לציבור, אשראי לבנקים, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים, השקעות באגרות חוב וחשיפות בגין פעילות בנגזרים.

הבנק מיישם מדיניות כוללת לניהול סיכון האשראי בהתאם לנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 311 בנושא ניהול סיכון אשראי, ניהול בנקאי תקין מספר 311A בנושא ניהול אשראי צרכני ובהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 314 בנושא הערכה נאותה של סיכונים אשראי ומדידה נאותה של חובות, ובכלל זה האחריות של ההנהלה והדירקטוריון. כמו כן, הבנק מקפיד על ניהול הסיכון בהתאם להנחיות ודרישות נוספות שנכללות בהוראות הפיקוח על הבנקים תוך יישום ממשל תאגידי שכולל שלושה "קווי הגנה".

במסגרת ניהול סיכונים אשראי הבנק מנטר את איכות תיק האשראי, לרבות נאותות כוללת של הפרשה להפסדי אשראי לכיסוי ההפסדים הגלומים בתיק האשראי, ריכוזיות תיק האשראי ופעילות לפי מוצרים עיקריים, כגון: אשראי לענף בינוי ונדל"ן, הלוואות לדיר, אשראי לאנשים פרטיים ואשראי ממונף ובוחן באופן שוטף, לרבות באמצעות תרחישי רגישות שונים, את השפעת גובה הריבית על סיכון תיק האשראי.

במסגרת ניהול סיכון האשראי מבוצעות באופן שוטף התאמות בניהול סיכון האשראי ובתיאבון הסיכון, ככל שנדרש. לא חלו שינויים מהותיים במבנה הממשל התאגידי הקשור לסיכון אשראי.

למידע נוסף ראה פרק סיכונים אשראי בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 לדצמבר 2021.

השפעות מאקרו כלכליות

פעילות הבנק מושפעת, בין היתר, מהתפתחויות מאקרו כלכליות והסביבה העסקית. במסגרת המעקבים השוטפים שהבנק מבצע בכל קווי העסקים אחר מוקדי הסיכון, הבנק בוחן באופן שוטף גם את השפעת גובה הריבית על סיכון האשראי בתיק, לרבות באמצעות תרחישי רגישות שונים.

העימות הביטחוני שפרץ בין רוסיה ואוקראינה נמשך ומשפיע על מחירי הסחורות וזמניות אנרגיה באירופה. נכון לעתה ההשפעה הישירה על תיק האשראי של לאומי אינה מהותית, אולם יש לעקוב אחר התפתחותה, בדגש על עיכובים הנגרמים בשרשרת האספקה.

הידוק התנאים הפיננסיים, לצד ההשפעות הכלכליות של מלחמת רוסיה-אוקראינה, כבר הביאו להפחתה ניכרת של תחזיות הצמיחה הכלכלית לשנים 2022-2023 על ידי גורמים בינלאומיים גדולים, כמו ארגון ה-OECD.

משבר הקורונה - חשיפה לסיכונים כתוצאה מעלייה בהיקפי התחלואה מעת לעת עדיין קיימת, אך נמוכה משמעותית ביחס למצב ב-2020-2021. בחלק מהענפים שנפגעו במשבר (בדגש על מלונאות ותעופה בחו"ל) ניתן עדיין להצביע על פער במידת ההתאוששות שלהם ביחס לענפי משק אחרים.

למידע נוסף בנושא זה ראה פרק התפתחויות עיקריות במשק בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 30 בספטמבר 2022.

החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק לראשונה כללים חדשים בנושא הפרשות להפסדי אשראי (CECL). כתוצאה מיישום הכללים החדשים, הבנק עדכן והתאים את מתודולוגיית הפרשה להפסדי אשראי כמפורט בהרחבה בביאור 1.ב.1. לדוחות הכספיים.

ההוצאה להפסדי אשראי ברבעון השלישי של שנת 2022 הסתכמה ב-99 מיליון ש"ח מתוכה הכנסה של (134) מיליון ש"ח בהפרשה הפרטנית והוצאה של 233 מיליון ש"ח בהפרשה הקבוצתית. ההוצאה הקבוצתית בתקופה המדווחת הושפעה מגידול הן כתוצאה מהמשך הצמיחה בתיק האשראי והן מהחמרה בתחזיות המאקרו כלכליות שתוארו לעיל בהפרשה להפסדי אשראי מהווה אומדן המבוסס על שיקול דעת משמעותי שהופעל בתקופה המדווחת בסביבה משתנה.

למידע נוסף ראה פרק התפתחויות עיקריות במשק בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

מתודולוגיית הפרשה להפסדי אשראי מורכבת, בין היתר, מניסיון העבר, מנדבך איכותי, הכולל מסגרת מקיפה להתאמות איכותיות (Q Factor) ותחזיות מאקרו כלכליות ומטבעה מבוססת על שיקול דעת משמעותי.

לאור אי הוודאות הקיימת היום בשווקים וההשפעות שעשויות להיות לה על מצבם של משקי הבית והעסקים בישראל, כמתואר לעיל, יכול שההפרשה תשתנה בעתיד בהתאם להתפתחויות.

חלק מהמידע המובא לעיל הינו "מידע צופה פני עתיד". למשמעות מושג זה והתוצאות הנובעות ממשמעות זו ראה פרק מידע צופה פני עתיד.

שינויים בתנאי חובות במסגרת ההתמודדות עם משבר הקורונה

הבנק יישם את הנחיות בנק ישראל בנושא נגיף הקורונה שנתנו עד כה ואימץ את המתווים האחדים שפרסם בנק ישראל לשינוי בתנאי הלוואות, בעיקר באמצעות דחיית תשלומים של אנשים פרטיים ולקוחות עסקיים. למועד הדוח פג תוקפם של מתווים אלו.

נכון ליום 30 בספטמבר 2022:

כ-93% מתוך סך המשכנתאות שהוקפאו ועדיין קיימת בגיבן יתרת חוב חזרו לשלם כרגיל וכ-1.0% מסך חבות המשכנתאות עדיין בסטטוס של הקפאת תשלומים.

הבנק מנטר את סיכון האשראי של לקוחותיו ובכלל זה אוכלוסיית הלקוחות אשר דחו תשלומי הלוואה על מנת לזהות במועד כל התדרדרות באשראי לרבות חשיפה פוטנציאלית להפסד. זאת הן במסגרת תהליכי ניטור ואיתור של הלקוחות ברשימות המעקב השוטפות של הבנק והן במסגרת ניטור ייעודי לזיהוי לקוחות בעלי פוטנציאל פגיעה גבוה יותר מהמשבר.

למידע נוסף ופירוט לגבי התפתחויות שחלו בתיק האשראי ומדדים איכותיים המאפיינים את התיק ניתן לראות בהמשך פרק זה וכן בדוח על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2021.

פרטים בדבר יתרת החובות בישראל, לגביהם בוצעו שינויים בתנאים במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה החל מיום 1 במרס 2020 ועד ליום 30 בספטמבר 2022, שלא סווגו כארגון מחדש של חוב בעייתי בעקבות הדחיה

פירוט נוסף של חובות אשר נמצאים בדחיית תשלומים לפי משך תקופת דחיית התשלומים ^(א) למועד הדיווח	פירוט נוסף של יתרת האשראי לציבור בגיבן נדחו תשלומים						חובות אשר נמצאים בדחיית תשלומים נכון למועד הדיווח					
	חובות לא בעייתיים לגביהם בוצעה דחיה מצטברת			חובות לא בעייתיים			יתרת האשראי בגיבן נדחו תשלומים			סכום התשלומים שנדחו בפועל ^(ב)		
מזה: כפיגור של 30 ימים או יותר	יתרת אשראי לציבור	יותר מ-6 חודשים	יותר מ-3 חודשים	סך הכל חובות לא בעייתיים	חובות ביצוע בדירוג אשראי	חובות ביצוע של 30 ימים או יותר	חובות ביצוע בדירוג אשראי	חובות ביצוע בדירוג אשראי	חובות ביצוע בדירוג אשראי	חובות ביצוע בדירוג אשראי	חובות ביצוע בדירוג אשראי	חובות ביצוע בדירוג אשראי
מיליוני ש"ח												
מזה: כפיגור של 30 ימים או יותר	162	15,326	1,104	13	1,117	65	-	1,052	58	178	2,799	1,175
מזה: כפיגור של 30 ימים או יותר	227	24,376	1,604	70	1,814	353	1	1,460	89	271	4,285	1,903
מזה: כפיגור של 30 ימים או יותר	163	15,422	1,454	56	1,602	146	1	1,455	58	215	3,724	1,660
מזה: כפיגור של 30 ימים או יותר	238	25,421	1,952	75	2,170	607	-	1,563	390	385	4,582	2,560
מזה: כפיגור של 30 ימים או יותר	171	15,937	1,558	48	1,705	147	-	1,558	63	225	3,879	1,768
מזה: כפיגור של 30 ימים או יותר	483	27,003	2,324	174	2,741	777	3	1,961	390	436	5,934	3,131
מזה: כפיגור של 30 ימים או יותר	410	16,306	1,953	70	2,126	173	-	1,953	51	256	4,679	2,177

(א) תקופת דחיית התשלומים הינה התקופה המצטברת של דחיות שניתנו לחוב מתחילת ההתמודדות עם נגיף הקורונה ואינה כוללת דחיה אשר לה הלואה זכאי לפי כל דין.

(ב) מספר הלוואות מוצג ביחידות.

החל מה-30 בספטמבר 2022 הטבלה כוללת יתרת חובות בדחיה של הלוואות לדירוי בישראל בלבד. יתרת חובות בדחיה ביתר מגזרי הפעילות אינה מהותית.

הלוואות בערבות מדינה (קרן קורונה)

על רקע התפרצות נגיף הקורונה, הבנק חתם על הסכמים עם המדינה (שעודכנו מעת לעת) להעמדת הלוואות בערבות מדינה במסגרת "קרנות קורונה", שייעודן סיוע לעסקים (קטנים, בינוניים וגדולים), שנקלעו לקשיים תזרימיים כתוצאה מהמשבר. תנאי הלוואות נקבעו על ידי משרד האוצר והיו אחידים לכל הלווים.

קבלת ערבות המדינה סייעה לבנק לתמוך בצרכי לקוחותיו ותרמה באופן חיובי לאיכות תיק האשראי של הבנק.

ביום 30 באפריל 2022 הוחלט על ידי המדינה על סיום פעילות קרן קורונה (מסלול כללי ומסלול מוגבר). בקשות שהוגשו עד ליום 30 באפריל 2022 (כולל) טופלו כסדרן. הטיפול בהסדרי חוב וחילוטים, יימשך בהתאם להוראות ההסכם.

מידע בדבר אשראי שניתן בערבות מדינה במסגרת ההתמודדות עם משבר נגיף הקורונה

סיווג לקוח	יתרת חוב רשומה ליום 30 בספטמבר 2022	יתרת חוב רשומה ליום 31 בדצמבר 2021
	במיליוני ש"ח	
עסקים קטנים וזעירים	2,875	3,636
עסקים בינוניים	898	1,190
עסקים גדולים	114	307
סך הכל	3,887	5,133

הערות:

1. סיווג הלקוחות מבוסס על מגזרי פעילות - פיקוחיים.
2. הבנק העמיד הלוואות בסך כולל של כ-6.8 מיליארד ש"ח.

למידע נוסף בנושא זה ראה פרק סיכון אשראי בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2021.

איכות האשראי של חשיפות אשראי (CR1)

	א	ב	ג	ד
30 בספטמבר 2022				
	יתרות ברוטו ^(א)			
	לא צוברים או			
	בפיגור של			
	90 ימים או יותר			
	אחרים	הפרשות להפסדי אשראי או ירידות ערך	יתרות נטו (א+ב+ג)	
במיליוני ש"ח				
1	חובות, למעט אגרות חוב	2,731	383,681	(4,913)
2	אגרות חוב	-	61,514	(26)
3	חשיפות חוץ מאזניות	201	166,360	(545)
4	סך הכל	2,932	611,555	(5,484)

	א	ב	ג	ד
30 בספטמבר 2021				
	יתרות ברוטו ^(א)			
	לא צוברים או			
	בפיגור של			
	90 ימים או יותר			
	אחרים	הפרשות להפסדי אשראי או ירידות ערך	יתרות נטו (א+ב+ג)	
במיליוני ש"ח				
1	חובות, למעט אגרות חוב	3,591	343,227	(4,688)
2	אגרות חוב	-	75,058	-
3	חשיפות חוץ מאזניות	182	140,692	(421)
4	סך הכל	3,773	558,977	(5,109)

	א	ב	ג	ד
31 בדצמבר 2021				
	יתרות ברוטו ^(א)			
	לא צוברים או			
	בפיגור של			
	90 ימים או יותר			
	אחרים	הפרשות להפסדי אשראי או ירידות ערך	יתרות נטו (א+ב+ג)	
במיליוני ש"ח				
1	חובות, למעט אגרות חוב	3,534	361,119	(4,515)
2	אגרות חוב	-	69,970	-
3	חשיפות חוץ מאזניות	171	149,528	(469)
4	סך הכל	3,705	580,617	(4,984)

(א) בהתאם לערכים החשבונאיים המדווחים בדוחות הכספיים, של פריטים מאזניים וחוז' מאזניים היוצרים חשיפה לסיכון אשראי לפי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203.

סיכון אשראי לפי ענפי משק

30 בספטמבר 2022									
סיכון אשראי כולל ^(א)					חובות ^(ב) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ^(ג)				
הפסדי אשראי ^(ד)					מזה:				
יתרת	הוצאות	מחיקות	הכנסות	הפסדי	סך הכל ^(ה)	סך הכל ^(ה)	בעייתיות ^(ו)	בעייתיות ^(ז)	סך הכל ^(ח)
הפסדי	הכנסות	הפסדי	הכנסות	הפסדי	הכנסות	הפסדי	הכנסות	הפסדי	הכנסות
אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי
(124)	(2)	(13)	30	89	2,337	2,679	89	2,543	2,680
(36)	-	23	-	1	542	759	1	785	786
(474)	(24)	112	90	839	21,645	33,726	839	34,309	35,269
(876)	(9)	51	106	457	51,910	98,622	457	98,029	98,671
(886)	(114)	(188)	113	186	38,449	43,987	186	44,284	44,500
(81)	1	9	22	50	4,970	8,833	50	9,155	9,206
(488)	12	81	126	571	32,104	38,792	571	38,609	39,206
(60)	1	(23)	286	409	3,829	4,420	409	3,974	4,438
(191)	49	(7)	116	442	7,160	9,925	442	9,532	10,021
(79)	(33)	(82)	120	153	3,088	5,412	153	5,776	6,090
(216)	(14)	61	65	78	28,126	35,769	78	46,963	47,041
(346)	2	6	81	258	9,189	12,891	258	12,700	13,019
(186)	(4)	27	16	71	8,969	11,149	71	11,081	11,165
(4,043)	(135)	57	1,171	3,604	212,318	306,964	3,604	317,740	322,092
(365)	13	54	520	581	116,895	121,938	581	119,951	121,938
(760)	74	85	197	706	30,368	44,157	706	42,005	44,170
(5,168)	(48)	196	1,888	4,891	359,581	473,059	4,891	479,696	488,200
(8)	-	2	-	-	1,011	1,022	-	1,770	1,770
(2)	-	-	-	-	517	517	-	34,910	34,910
(5,178)	(48)	198	1,888	4,891	361,109	474,598	4,891	516,376	524,880

- (א) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך 361,109,361.109 מיליון ש"ח בהתאמה.
- (ב) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (ג) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (ד) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן) בסעיף "התחייבויות אחרות".
- (ה) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (ו) סיכון אשראי מאזני וחובות מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת
- (ז) כולל הלוואות לדיר, שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.
- (ח) למידע נוסף בנוגע ליישום לראשונה של המדיניות החשבונאית בנוגע לזיהוי וסיווג של חובות צוברים וחובות לא צוברים (חלק חובות פנומים) ראה ביאור 1.ב.2, בדוחות הכספיים.
- (ט) יתרת הפרשה להפסדי אשראי לפי CECL - למידע נוסף ראה ביאור 1.ב.1, בדוחות הכספיים.
- (י) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני כפי שעודכנו בהוראות הדיווח לציבור בחוזר מיום 24 ביולי 2022, בעקבות פרסום הוראה 203A (לפרטים נוספים ראה פרק ההון והלימות ההון בדוחות הכספיים).

30 בספטמבר 2022

סיכון אשראי כולל ^(א)										
חובות ^(ב) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ^(ג)										
הפסדי אשראי ^(ד)										
מזהה:										
סך הכל	דירוג ביצוע אשראי ^(ה)	בעייתי ^(ו)	סך הכל ¹	חובות ^(ז)	בעייתי ^(ח)	לא צובר ^(ט)	אשראי	חשבונאיות נטו	מחיקות	יתרת הפרשה להפסדי אשראי
במיליוני ש"ח										
בגין פעילות לווים בחו"ל										
ציבור מסחרי										
123	122	-	117	99	-	-	-	-	-	(1)
707	707	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6,120	6,072	16	4,053	3,302	16	16	7	3	3	(19)
8,862	8,401	221	8,750	6,378	221	166	(10)	101	101	(90)
498	498	-	99	1	-	-	-	-	-	-
995	953	27	412	402	27	-	4	8	8	(1)
3,197	1,372	1,660	3,179	2,808	1,660	621	(33)	29	29	(139)
328	328	-	108	108	-	-	-	-	-	-
1,431	1,420	11	898	137	11	11	1	-	1	(13)
33,381	33,380	1	2,191	2,053	1	1	7	-	7	(12)
387	291	-	334	321	-	-	(3)	(1)	(1)	-
180	173	7	151	150	7	-	(3)	-	-	(2)
56,209	53,717	1,943	20,292	15,759	1,943	815	(30)	140	(30)	(277)
20	20	-	20	20	-	-	-	-	-	-
72	69	1	72	53	1	1	-	-	-	-
56,301	53,806	1,944	20,384	15,832	1,944	816	(30)	140	(30)	(277)
25,998	25,998	-	11,185	8,716	-	-	-	-	16	(28)
14,631	14,630	1	1,090	755	1	1	1	-	1	(1)
96,930	94,434	1,945	32,659	25,303	1,945	817	(13)	140	(13)	(306)
621,810	610,810	6,836	507,257	386,412	6,836	2,705	185	92	185	(5,484)

- (א) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך 25,303,40,912, 7,355,23,360 מיליון ש"ח בהתאמה.
- (ב) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (ג) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (ד) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- (ה) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לכיצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (ו) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.
- (ז) למידע בנוגע ליישום לראשונה של המדיניות החשבונאית בנוגע לזיהוי וסיווג של חובות צוברים וחובות לא צוברים (חלק חובות פגומים) ראה ביאור 1.ב.2 בדוחות הכספיים.
- (ח) יתרת הפרשה להפסדי אשראי לפי CECL - למידע נוסף ראה ביאור 1.ב.1 בדוחות הכספיים.
- (ט) בהתייחס לתוצאות ללא בנק לאומי ארה"ב, הכנסות מהפסדי אשראי מסך פעילות חו"ל - ציבור הסתכמו בכ-44 מיליון ש"ח ומחיקות חשבונאיות נטו הסתכמו בכ-100 מיליון ש"ח.
- (י) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני כפי שעודכנו בהוראות הדיווח לציבור בחוזר מיום 24 ביולי 2022, בעקבות פרסום הוראה 203A (לפרטים נוספים ראה פרק ההון והלימות ההון בדוחות הכספיים).

31 בדצמבר 2021										
סיכון אשראי כולל ^(א)					חובות ^(ב) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ^(ג)					
הפסדי אשראי ^(ד)										
1 מזה:										
סך הכל	דירוג ביצוע אשראי ^(ה)	בעייתי ^(ו)	סך הכל ^(ז)	חובות ^(ח)	בעייתי ^(ט)	לא צובר ^(י)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי חשבונאיות נטו	מחיקות	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	
במיליוני ש"ח										
בגין פעילות לזים בישראל										
ציבור מסחרי										
חקלאות	2,576	2,485	62	2,575	2,297	62	24	(19)	(7)	(41)
כרייה וחציבה	599	598	1	571	227	1	-	(1)	-	(1)
תעשייה	27,273	26,697	496	26,612	16,659	496	130	(1)	17	(417)
בינוי ונדל"ן - בינוי ^(יא)	78,706	78,157	349	78,600	41,225	349	79	170	(28)	(682)
בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן	40,707	40,028	260	40,438	34,856	260	152	(2)	(66)	(468)
אספקת חשמל ומים	8,950	8,900	50	8,730	4,861	50	26	(12)	-	(39)
מסחר	32,951	32,496	394	32,497	25,841	394	126	(166)	14	(297)
בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל	4,233	3,817	377	4,220	3,674	377	255	(46)	(17)	(168)
תחבורה ואחסנה	7,859	7,298	519	7,835	6,355	519	170	(76)	21	(135)
מידע ותקשורת	5,094	4,917	155	4,967	3,160	155	138	(148)	(112)	(118)
שירותים פיננסיים	44,925	44,889	33	31,498	23,534	33	11	29	(8)	(268)
שירותים עסקיים ואחרים	12,244	11,912	290	12,215	8,807	290	96	(195)	(20)	(223)
שירותים ציבוריים וקהילתיים	10,356	10,224	125	10,342	8,642	125	23	(100)	(2)	(89)
סך הכל מסחרי	276,473	272,418	3,111	261,100	180,138	3,111	1,230	(567)	(208)	(2,946)
אנשים פרטיים - הלוואות לדיר	107,323	104,392	629	107,323	103,598	629	20	(141)	5	(489)
אנשים פרטיים - אחר	40,133	37,890	653	40,121	27,659	653	204	(44)	20	(727)
סך הכל ציבור - פעילות בישראל	423,929	414,700	4,393	408,544	311,395	4,393	1,454	(752)	(183)	(4,162)
בנקים בישראל	2,668	2,668	-	1,192	1,098	-	-	-	-	(1)
ממשלת ישראל	32,186	32,186	-	205	205	-	-	-	-	-
סך הכל פעילות בישראל	458,783	449,554	4,393	409,941	312,698	4,393	1,454	(752)	(183)	(4,163)

- (א) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך 3,126,983, 31,271, 1,603, 4,152, 109,059 מיליון ש"ח בהתאמה.
- (ב) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (ג) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (ד) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- (ה) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (ו) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.
- (ז) כולל הלוואות לדיר, שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.
- (ח) מספרי השוואה מוצגים בהתאם למתכונת הגילוי החדשה. למידע נוסף בנוגע ליישום המדיניות החשבונאית בנוגע לזיהוי וסיווג של חובות צוברים וחובות לא צוברים (חלף חובות פגומים) ראה ביאור 2.ב.2 בדוחות הכספיים.
- (ט) מספרי השוואה לא הוצגו מחדש בהתאם למתכונת הגילוי החדשה של הגדרות סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני אשר עודכנו בהוראות הדיווח לציבור בחוזר מיום 24 ביולי 2022, בעקבות פרסום הוראה 203A (לכרטיס נוספים ראה פרק ההון והלימות ההון בדוחות הכספיים).

31 בדצמבר 2021

סיכון אשראי כולל^(א) חובות^(ב) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים)^(ג)

הפסדי אשראי ^(ד)		הוצאות (הכנסות) מחיקות חשבונאיות להפסדי אשראי		מזה: סך הכל ¹		דירוג ביצועי אשראי ^(ה)		סך הכל	
יתרת הפרשה	מחיקות חשבונאיות	הכנסות	הפסדי חשבונאיות	לא צובר ^(ו)	בעייתי ^(ז)	חובות ^(ב)	סך הכל ¹	בעייתי ^(ז)	סך הכל
במיליוני ש"ח									
בנין פעילות לזוים בחו"ל									
ציבור מסחרי									
(3)	-	-	-	-	-	264	336	-	337
									338
									630
									630
(52)	8	(39)	28	28	5,382	7,403	28	9,073	9,150
(281)	47	51	308	670	14,474	16,895	670	15,817	17,033
									422
						21	108	-	422
(31)	1	(1)	23	36	2,480	3,189	36	3,424	3,557
(310)	7	(71)	883	1,930	2,595	3,084	1,930	677	3,093
(6)	-	2	-	68	491	506	68	572	692
(16)	10	1	14	14	157	943	14	1,476	1,490
(56)	9	34	1	1	6,186	7,571	1	33,927	33,956
(54)	14	(22)	35	179	3,151	3,876	179	3,370	3,925
(10)	-	(10)	17	17	369	513	17	535	553
(819)	96	(55)	1,309	2,943	35,570	44,424	2,943	70,260	74,839
									90
	(3)	(4)	-	-	90	90	-	89	90
									357
		(1)	1	1	336	357	1	355	357
(819)	93	(60)	1,310	2,944	35,996	44,871	2,944	70,704	75,286
(2)	-	-	-	-	15,224	17,117	-	36,796	36,796
									27,471
						735	959	-	27,471
(821)	93	(60)	1,310	2,944	51,955	62,947	2,944	134,971	139,553
(4,984)	(90)	(812)	2,764	7,337	364,653	472,888	7,337	584,525	598,336

- (א) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך 5,195,512,297,844,965,257 מיליון ש"ח בהתאמה.
- (ב) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (ג) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (ד) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- (ה) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (ו) סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.
- (ז) מספרי השוואה מוצגים בהתאם למתכונת הגילוי החדשה, למידע נוסף בנוגע ליישום המדיניות החשבונאית בנוגע לזיהוי וסיווג של חובות צוברים וחובות לא צוברים (חלף חובות פגומים) ראה ביאור 2.1 ב.2. בדוחות הכספיים.
- (ח) מספרי השוואה לא הוצגו מחדש בהתאם למתכונת הגילוי החדשה של הגדרות סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני אשר עודכנו בהוראות הדיווח לציבור בחוזר מיום 24 ביולי 2022, בעקבות פרסום הוראה 203A (לפרטים נוספים ראה פרק הלימות ההון).

30 בספטמבר 2021									
סיכון אשראי כולל ^(א)					חובות ^(ב) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ^(ג)				
הפסדי אשראי ^(ד)		הוצאות (הכנסות) מחיקות חשבונאיות להפסדי אשראי		1 מזה:		דירוג ביצועי אשראי ^(ה)			
יתרת הפרשה	מחיקות חשבונאיות נטו	הכנסות חשבונאיות נטו	הפסדי אשראי	לא צובר ^(ו)	בעייתי ^(ז)	חובות ^(ח)	סך הכל ^(ט)	בעייתי ^(י)	סך הכל
במיליוני ש"ח									
בגין פעילות לזים בישראל									
ציבור מסחרי									
(46)	-	(9)	23	77	2,267	2,571	77	2,454	2,572
(1)	-	(1)	-	1	228	505	1	532	533
(447)	(11)	(1)	183	545	17,445	26,876	545	26,791	27,442
(604)	(25)	98	83	346	37,446	73,636	346	73,254	73,742
(439)	(57)	(14)	143	252	33,546	38,642	252	38,215	38,933
(38)	(1)	(13)	23	48	3,834	7,883	48	7,992	8,040
(340)	5	(132)	141	565	25,150	31,272	565	30,892	31,547
(193)	(14)	(18)	245	397	3,583	4,102	397	3,655	4,115
(131)	17	(83)	179	546	6,204	7,706	546	7,137	7,729
(145)	(113)	(123)	179	197	3,066	4,962	197	4,767	5,065
(221)	(8)	(19)	4	8	17,660	25,073	8	42,146	42,154
(249)	(16)	(162)	124	319	8,333	11,790	319	11,450	11,812
(102)	-	(86)	17	124	8,489	10,343	124	10,227	10,357
(2,956)	(223)	(563)	1,344	3,425	167,251	245,361	3,425	259,512	264,041
(540)	4	(91)	18	701	100,116	103,328	701	99,982	103,328
(719)	14	(57)	162	624	27,001	39,710	624	37,284	39,726
(4,215)	(205)	(711)	1,524	4,750	294,368	388,399	4,750	396,778	407,095
(1)	-	-	-	-	1,648	1,896	-	2,972	2,972
-	-	-	-	-	195	195	-	33,243	33,243
(4,216)	(205)	(711)	1,524	4,750	296,211	390,490	4,750	432,993	443,310

- (א) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך 296,211, 32,576, 1,038, 5,810, 107,675 מיליון ש"ח בהתאמה.
- (ב) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (ג) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (ד) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- (ה) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (ו) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.
- (ז) כולל הלוואות לדיוור, שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.
- (ח) מספרי השוואה מוצגים בהתאם למתכונת הגילוי החדשה, למידע נוסף בנוגע ליישום המדיניות החשבונאית בנוגע לזיהוי וסיווג של חובות צוברים וחובות לא צוברים (חלף חובות פגומים) ראה ביאור 2.1 ב.2. בדוחות הכספיים.
- (ט) מספרי השוואה לא הוצגו מחדש בהתאם למתכונת הגילוי החדשה של הגדרות סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני אשר עודכנו בהוראות הדיווח לציבור בחוזר מיום 24 ביולי 2022, בעקבות פרסום הוראה 203A (לפרטים נוספים ראה פרק הלימות ההון).

30 בספטמבר 2021

סיכון אשראי כולל^(א) חובות^(ב) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים)^(ג)

הפסדי אשראי ^(ד)		הוצאות (הכנסות) מחיקות בנין הפסדי אשראי		1 מזה:		דירוג ביצוע אשראי ^(ה)		סך הכל	
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות נטו	הכנסות הפסדי אשראי	חשבונאיות נטו	סך הכל ^(ו)	חובות ^(ז)	בעייתי ^(ח)	לא צובר ^(ט)	בעייתי ^(י)	סך הכל
במיליוני ש"ח									
בנין פעילות לזרים בחו"ל									
ציבור מסחרי									
					185	284	-	284	285
(2)	-	-	-	-	-	-	-	629	629
					4,583	6,761	29	8,538	8,633
(47)	9	(42)	29	29	13,706	16,156	961	14,807	16,301
(337)	34	23	361	961	28	117	-	435	435
					2,540	3,309	38	3,574	3,742
(22)	6	(3)	-	38	2,788	2,837	1,692	548	2,848
(311)	7	(45)	926	1,692	332	347	70	404	528
(5)	-	-	-	70	261	966	14	1,455	1,470
(17)	10	1	14	14	7,315	8,027	1	34,331	34,390
(64)	9	43	1	1	3,219	3,911	311	3,308	3,937
(77)	7	11	95	311	441	473	10	504	514
(8)	-	(6)	10	10	35,398	43,188	3,126	68,817	73,712
(890)	82	(18)	1,436	3,126	97	97	-	84	97
(1)	1	1	-	-	346	388	1	386	389
-	1	(1)	1	1	35,841	43,673	3,127	69,287	74,198
(891)	84	(18)	1,437	3,127	14,090	15,527	-	41,667	41,667
(2)	-	-	-	-	678	984	1	18,858	18,859
-	-	-	1	1	50,609	60,184	3,128	129,812	134,724
(893)	84	(18)	1,438	3,128	450,674	450,674	7,878	562,805	578,034
(5,109)	(121)	(729)	2,962	7,878					

- (א) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך 5,527, 26,362, 7,962 מיליון ש"ח בהתאמה.
- (ב) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (ג) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (ד) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- (ה) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לכיצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (ו) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.
- (ז) מספרי השוואה מוצגים בהתאם למתכונת הגילוי החדשה, למידע נוסף בנוגע ליישום המדיניות החשבונאית בנוגע לזיהוי וסיווג של חובות צוברים וחובות לא צוברים (חלף חובות פגומים) ראה ביאור 2.1 ב.2. בדוחות הכספיים.
- (ח) מספרי השוואה לא הוצגו מחדש בהתאם למתכונת הגילוי החדשה של הגדרות סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני אשר עודכנו בהוראות הדיווח לציבור בחוזר מיום 24 ביולי 2022, בעקבות פרסום הוראה 203A (לפרטים נוספים ראה פרק הלימות ההון).

הגישה הסטנדרטית - חשיפות לפי סוגי נכסים ומשקלות סיכון (א) (CR5)

	א	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	יג	
30 בספטמבר 2022										
סוגי נכסים / משקל סיכון	סה"כ סכום חשיפות אשראי (אחרי CCF ואחרי CRM)									
	0%	2%	20%	35%	50%	60%	75%	100%	150%	
במיליוני ש"ח										
1 ריבנויות, הבנקים המרכזיים שלהן ורשות מוניטרית ארצית	217,851	-	1,676	-	458	-	-	453	-	220,438
2 ישויות סקטור ציבורי (PSE) שאינן ממשלה מרכזית	1,722	-	1,922	-	6,929	-	-	11	-	10,584
3 בנקים, לרבות בנקים רב צדדיים (LDB) לפיתוח	2,901	-	11,922	-	3,655	-	-	331	3	18,812
4 חברות ניירות ערך	-	-	2,056	-	690	-	-	-	-	2,746
5 תאגידים	-	-	15,418	-	11,254	-	-	130,274	736	157,682
6 חשיפות קמעונאיות ליחידים	-	-	-	-	-	-	40,915	-	-	40,915
7 הלוואות לעסקים קטנים	-	-	-	-	-	-	16,829	-	-	16,829
8 בביטחון נכס למגורים	-	-	-	30,979	31,551	33,807	19,313	2,338	-	117,988
9 בביטחון נדל"ן מסחרי	-	-	-	-	-	-	-	74,218	-	74,218
10 הלוואות בפיגור	-	-	-	-	-	-	-	912	2,345	3,257
11 נכסים אחרים	2,982	-	-	-	-	-	-	8,641	996	12,619
11א מזה: בגין מניות	-	-	-	-	-	-	-	5,272	996	6,268
12 סך הכל	225,456	-	32,994	30,979	54,537	33,807	77,057	217,178	4,080	676,088

	א	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	יג	
30 בספטמבר 2021										
סוגי נכסים / משקל סיכון	סה"כ סכום חשיפות אשראי (אחרי CCF ואחרי CRM)									
	0%	2%	20%	35%	50%	60%	75%	100%	150%	
במיליוני ש"ח										
1 ריבנויות, הבנקים המרכזיים שלהן ורשות מוניטרית ארצית	192,885	-	12,051	-	994	-	-	137	-	206,067
2 ישויות סקטור ציבורי (PSE) שאינן ממשלה מרכזית	1,675	-	6,043	-	6,522	-	-	16	-	14,256
3 בנקים, לרבות בנקים רב צדדיים (LDB) לפיתוח	3,095	-	13,509	-	3,857	-	-	472	-	20,933
4 חברות ניירות ערך	-	-	1,621	-	-	-	-	-	-	1,621
5 תאגידים	-	33	10,589	-	1,383	-	-	110,691	350	123,046
6 חשיפות קמעונאיות ליחידים	-	-	-	-	-	-	36,949	-	-	36,949
7 הלוואות לעסקים קטנים	-	-	-	-	-	-	15,625	5	-	15,630
8 בביטחון נכס למגורים	-	-	-	29,045	25,790	21,746	21,299	2,182	-	100,062
9 בביטחון נדל"ן מסחרי	-	-	-	-	-	-	-	79,445	-	79,445
10 הלוואות בפיגור	-	-	-	-	-	-	-	1,869	1,166	3,035
11 נכסים אחרים	2,939	-	-	-	-	-	-	10,234	839	14,012
11א מזה: בגין מניות	-	-	-	-	-	-	-	5,388	839	6,227
12 סך הכל	200,594	33	43,813	29,045	38,546	21,746	73,873	205,051	2,355	615,056

- (א) היתרות בגילוי כוללות יתרות חוב מאזניות וחוזי מאזניות המשקפות סיכון אשראי, זאת למעט סכומי מיסים נדחים והשקעות בתאגידים פיננסיים מתחת לספי הניכוי (הכפופים למשקל סיכון 250%), חשיפות בגין סיכון אשראי צד נגדי (הנכללות בחלק 5 בדוח זה) ואיגוחים.
- (ב) היתרות משקפות את סכומי החשיפה הפיקוחיים, בניכוי הפרשות ומחיקות, לאחר מקדמי המרה לאשראי ולאחר שיטות להפחתת סיכון אשראי.

	א	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	יג
	31 בדצמבר 2021								
	סוגי נכסים / משקל סיכון								
סה"כ סכום חשיפות אשראי (אחרי CCF ואחרי CRM)	0%	2%	20%	35%	50%	60%	75%	100%	150%
	במיליוני ש"ח								
1 ריבנויות, הבנקים המרכזיים שלהן ורשות מוניטרית ארצית	227,986	-	14,977	-	624	-	149	-	243,736
2 ישויות סקטור ציבורי (PSE) שאינן ממשלה מרכזית	1,674	-	5,372	-	7,552	-	11	-	14,609
3 בנקים, לרבות בנקים רב צדדיים לפיתוח (MDB)	2,340	-	13,454	-	4,060	-	540	-	20,394
4 חברות ניירות ערך	-	-	1,704	-	541	-	-	-	2,245
5 תאגידים	-	394	11,446	-	3,100	-	125,159	417	140,516
6 חשיפות קמעונאיות ליחידים	-	-	-	-	-	38,189	3	-	38,192
7 הלוואות לעסקים קטנים	-	-	-	-	-	16,139	-	-	16,139
8 בביטחון נכס למגורים	-	-	-	29,158	27,103	24,486	20,828	2,192	103,767
9 בביטחון נדל"ן מסחרי	-	-	-	-	-	-	-	71,523	71,523
10 הלוואות בפיגור	-	-	-	-	-	-	-	1,774	2,726
11 נכסים אחרים	2,585	-	-	-	-	-	-	9,671	13,103
11א מזה: בגין מניות	-	-	-	-	-	-	-	4,987	5,834
12 סך הכל	234,585	394	46,953	29,158	42,980	24,486	75,156	211,022	666,950

מידע נוסף על סיכון אשראי

סיכונים בענפי הבינוי והנדל"ן

הפעילות ומגבלות הסיכון בענף הבינוי והנדל"ן

ענף הבינוי והנדל"ן הינו תחום פעילות שבו לבנק חשיפת אשראי משמעותית. בדומה לענפי המשק האחרים, מוגדרים במדיניות האשראי של הבנק מתודולוגיות ופרמטרים פנימיים למימון עסקאות בכל אחד מענפי המשנה של תחום הנדל"ן.

האשראי לענף הנדל"ן תואם את תיאבון הסיכון של הבנק, לאור תחזיות מאקרו כלליות, חיתום קפדני, שיטת המימון והפיקוח ההדוקה, הגיבוי בביטחונות נדל"ן והתמחור ההולם. בשל כך, ומתוך רצון להמשיך ולהיות דומיננטיים במימון הענף, הבנק פועל לניצול מיטבי ואפקטיבי של המגבלות הפנימיות והרגולטוריות בנושא.

ברבעון השלישי של שנת 2022 נמשכה מגמת הגידול בפעילות ענף הבנייה והנדל"ן, אשר הביאה לגידול בביקוש לאשראי עסקי לענף זה במערכת הבנקאית ובגופי מימון חוץ בנקאיים.

המעקב אחר תיק האשראי בתחום הנדל"ן מבוצע באופן הדוק תוך ניטור המגמות בנתונים המאקרו כלכליים במשק וניטור התפתחות מאפייני הסיכון של סגמנט זה בבנק.

בחודשים האחרונים נרשמה היחלשות בביקוש לרכישת דיור, ברקע סביבת מאקרו של עלייה מהירה באינפלציה ובריבית וצפי להאטה בצמיחה. מאידך ההערכה היא כי המחסור המתמשך בדירות ביחס להיצע ימשיך לייצר ביקושים בטווח הבינוני והארוך. הבנק בוחן את השלכות עליית הריבית וההאטה, שנרשמה בחודשים האחרונים בביקושים לדיור, על נזילות החברות. ההערכה עד כה היא כי לא צפויה השפעה מהותית.

לאומי ממשיך לפעול באופן אקטיבי להרחבת הייזום בתיק הנדל"ן, תוך מיקוד בסגמנט המגורים ובלקוחות נבחרים בעלי חוסן פיננסי גבוה. הבנק מקפיד על פיזור בין אזורים גיאוגרפיים שבהם מוקמים הפרויקטים בהתאם לביקושים ובהתאם לתחזיות מאקרו כלכליות.

בשנים האחרונות, הצמיחה בתיק האשראי לנדל"ן בלאומי לוותה בעלייה מסוימת בשיעורי המימון בהתאם לתנאי התחרות המתגברת בשוק. עיקר העלייה בשיעורי המימון רוכזה במימון קרקעות ופרויקטים למגורים באיזורי ביקוש.

חלקו של סיכון האשראי הבעייתי בענפי הבינוי והנדל"ן (פעילות בישראל) ממשיך להיות נמוך משמעותית מחלק סיכון האשראי הבעייתי בתיק הכולל.

נכון ליום 30 בספטמבר 2022 הבנק עומד במגבלה הרגולטורית הקבועה בחוק. בנוסף, הבנק קבע מגבלות פנימיות שהינן בהלימה להערכת הבנק את הסיכון בענפי המשנה השונים. יחד עם זאת, בשים לב לצרכי האשראי המשמעותיים בענף מחד, ולמגבלה הרגולטורית מאידך, פועל הבנק ליישום תכנית להפחתת יחס הריכוזיות בענף.

ביום 3 במאי 2022 פורסם חוזר סופי בנושא הרחבת הדיווח לפיקוח על ענף הבינוי והנדל"ן, שתחולתו החל מיום 30 בספטמבר 2022. הבנק יישם את דרישות החוזר.

לפרטים אודות השפעת עדכון הוראה 203 בנושא הגדלת הקצאת ההון בגין מימון רכישת קרקע בשיעור LTV מעל 80%, ראה סעיף שינויים רגולטוריים ונוספים במדידת דרישות ההון בדוח זה.

חלק מהמידע המובא לעיל הינו "מידע צופה פני עתיד". למשמעות מושג זה והתוצאות הנובעות ממשמעות זו ראה פרק מידע צופה פני עתיד.

למידע נוסף אודות הפעילות ומגבלות הסיכון בענף הבינוי והנדל"ן ראה פרק סיכונים אשראי בדוח הדירקטוריון והנהלה ליום 31 בדצמבר 2021.

השפעות מאקרו כלכליות

בענף "הבנייה למגורים" הביקוש הקשיח יחסית הנובע מהגידול באוכלוסייה וסביבת המאקרו התומכת (התאוששות חזקה ממשבר הקורונה, סביבת ריבית נמוכה), הביאו בשנתיים האחרונות לגאות משמעותית בעסקאות לרכישת דירות מגורים. מספר הדירות הגמורות המשיך בשנה האחרונה להיות נמוך מהביקוש.

עם זאת, בחודשים האחרונים החלה היחלשות בביקוש לרכישת דיור, זאת, ברקע סביבת מאקרו אשר הולכת ונעשית פחות תומכת בביקוש לנדל"ן כתוצאה מעלייה מהירה באינפלציה ובריבית וצפי להאטה בצמיחה. היחלשות הביקוש, לצד העלייה הניכרת שנרשמה בשנה האחרונה בהתחלות הבנייה, עשויות להביא לעצירת העלייה במחירי הדירות בשנה הקרובה, וייתכן אף לירידה מתונה בהם.

בתחום המסחר, מראשית שנת 2022 מסתמנת האטה בפעילות ענפי המסחר, ברקע הגידול בנסיעות ישראלים לחו"ל ולנוכח דעיכת ההשפעה של התפרצות "הביקוש הכבוש" עם הסרת מגבלות הקורונה. במבט קדימה, גורמים אלה, לצד גורמים נוספים (פגיעת האינפלציה ועליית הריבית בכוח הקנייה של הציבור, כניסת היצע רחב של שטחי מסחר, המשך התרחבות נתח הסחר המקוון) עשויים להוביל להאטה בפעילות המרכזים המסחריים בשנה הקרובה. עיקר ההאטה עשויה להיות מורגשת במרכזים המסחריים הגדולים, בעוד שמרכזים שכונתיים עשויים להפגין ביצועים טובים יותר.

בתחום המשרדים, במחצית הראשונה של 2022 נמשכה התאוששות הענף ממשבר הקורונה, כך שבמרבית אזורי המשרדים של מטרופולין תל אביב חזרו היקפי התפוסות ומחירי השכירות לרמתם מלפני המשבר, ובתל אביב עצמה הם אף עלו באופן משמעותי על רמתם מאז. יוצאי דופן הם אזורי פתח תקווה ובני ברק, בהם היקפי התפוסות נמוכים משהיו לפני משבר הקורונה וזאת לנוכח לחצי היצע חזקים. צפי להמשך גידול משמעותי בהיצע המשרדים החדשים (בפרט בפרברי תל אביב), לצד מגמת ההאטה בפעילות המשק, הם גורמים שעשויים להכביד על המשך העלייה במחירים ובהיקפי התפוסות בשוק בשנה הקרובה.

חלק מהמידע המובא לעיל הינו "מידע צופה פני עתיד". למשמעות מושג זה והתוצאות הנובעות ממשמעות זו ראה פרק מידע צופה פני עתיד.

למידע נוסף ולפירוט לגבי השפעת משבר הקורונה ראה פרק סיכונים אשראי בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2021.

התפתחות סיכון אשראי כולל לענף בינוי ונדל"ן (בישראל ובחו"ל)

		31 בדצמבר ^(ב)		30 בספטמבר	
		2021	2021	2022	
שינוי בהשוואה ל-31 בדצמבר 2021		במיליוני ש"ח			
באחוזים	במיליוני ש"ח				
6.9	6,243	90,905	85,054	97,148	סיכון אשראי מאזני ^(א)
23.6	1,812	7,669	7,060	9,481	ערביות לרוכשי דירות ^(א)
19.9	7,532	37,872	36,862	45,404	סיכון אשראי חוץ מאזני אחר ^{(א)(ב)}
11.4	15,587	136,446	128,976	152,033	סך הכל סיכון אשראי כולל

(א) במונחי סיכון אשראי.

(ב) בהתייחס למספרי ההשוואה ללא בנק לאומי ארה"ב, סיכון אשראי מאזני ליום 30 בספטמבר 2021 וליום 31 בדצמבר 2021 הסתכם לכ-76,928 מיליון ש"ח וכ-82,289 מיליון ש"ח, בהתאמה. כמו כן סיכון אשראי חוץ מאזני אחר ליום 30 בספטמבר 2021 וליום 31 בדצמבר 2021 הסתכם לכ-35,599 מיליון ש"ח וכ-36,637 מיליון ש"ח, בהתאמה.

להלן פרטים על סיכון אשראי כולל בענף משק בינוי ונדל"ן בישראל לפי שיעור המימון וכושר ספיגה - הבנק

30 בספטמבר 2022			
סיכון אשראי ^(א) כולל			
קרקעות	נדל"ן בתהליכי בנייה למגורים	נדל"ן שבנייתו הושלמה	סך הכל
במיליוני ש"ח			
שיעור המימון^(ב)			
עד 45%	1,803	13,695	15,498
מעל 45% עד 65%	2,884	12,667	15,551
מעל 65% עד 80%	19,255	10,182	29,437
מעל 80%	4,104	3,419	7,523
כושר ספיגה^(ג)			
כושר ספיגה עד 30	1,992	1,992	1,992
כושר ספיגה מעל 30 עד 40	4,747	4,747	4,747
כושר ספיגה מעל 40 עד 75	9,635	9,635	9,635
כושר ספיגה 75 ומעלה	8,763	8,763	8,763
פרוייקטים בתחילת בנייה	6,783	6,783	6,783

(א) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת הביטחונות המותרים לצורך חבות של לווה.

(ב) שיעור המימון - היחס בין יתרת סיכון האשראי הכולל למועד הדיווח לבין השווי של ביטחון הנדל"ן המבטיח את סיכון האשראי למועד הדיווח.

(ג) כושר ספיגה - מדד המבטא את השיעור המירבי של שחיקת מחירי מלאי הדירות, כך שעדיין יהיה מקור כיסוי מספק לעלויות הפרויקט וזאת בהתחשב בהון העצמי שהושקע ובמכירה מוקדמת.

להלן הרכב ייעודי האשראי בביטחון נדל"ן בישראל - הבנק

	30 בספטמבר	31 בדצמבר
	2022	2021
סיכון אשראי ^(א) כולל		
במיליוני ש"ח		
דירור	61,239	51,195
משרדים	19,145	17,249
תעשייה	6,375	4,691
מסחר ושירותים	22,567	22,590
סך הכל סיכון אשראי כולל בביטחון נדל"ן בישראל	109,326	95,725

(א) סיכון אשראי מאזני וחוזי מאזני מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת הביטחונות המותרים לצורך חבות של לווה.

ניתוח איכות האשראי של קבוצת הבנק בענפי הבינוי והנדל"ן

	30 בספטמבר	31 בדצמבר	
	2022	2021	
סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי			
סיכון אשראי שאינו בעייתי	150,714	134,002	12.5
סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי			
שאינו בעייתי	455	1,165	(60.9)
בעייתי צובר ^(א)	479	740	(35.3)
לא צובר ^(א)	385	539	(28.6)
סך הכל סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי	1,319	2,444	(46.0)
סך הכל	152,033	136,446	11.4

(א) מספרי השוואה מוצגים בהתאם למתכונת הגילוי החדשה, למידע נוסף בנוגע ליישום המדיניות החשבונאית בנוגע לזיהוי וסיווג של חובות צוברים וחובות לא צוברים (חלף חובות פגומים) ראה בראש 2.2.1 בדוחות הכספיים 30 בספטמבר 2022.

סיכונים בתיק הלוואות לדירור

התפתחויות בסיכונים אשראי

ההתפתחויות שחלו במשק בשנים האחרונות (סביבת ריבית נמוכה, ביצועי מחיר למשתכן ועלייה במחירי הדירור) הביאו לגידול משמעותי בהיקף האשראי לדירור בישראל, הן למטרת מגורים והן למטרת השקעה. למרות מגמת עליית הריבית והאינפלציה, רמת הביקושים למשכנתאות נותרה גבוהה, גם ברבעון השלישי של שנת 2022. תיק הלוואות לדירור מנוטר באופן שוטף תוך ניתוח המגמות במאפייני ובמוקדי הסיכון ובכלל זה ניתוח השפעת עליית הריבית והאינפלציה הצפויה. במסגרת העמדת הלוואות לדירור, מעמיד הבנק גם הלוואות פרטניות למשתתפים בקבוצת רכישה.

במהלך תשע החודשים הראשונים של שנת 2022 חל גידול בהעמדות אשראי חדש לדירור בישראל ("ביצועים") לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

שינויים רגולטוריים:

- ביום 31 באוגוסט 2022 נכנס לתוקף תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 451. מטרת התיקון הגברת שקיפות המידע ללקוחות ושיפור סביבת התחרות בשוק המשכנתאות. התאגיד הבנקאי נדרש להציג ללקוח באישור העקרוני שלושה תמהילי "סל" אחידים וסל נוסף "סל מוצע" - תמהיל מוצע ללקוח. הלוואות כגון: הלוואות "לכל מטרה" במשכון דירת מגורים, שאינן מיועדות לרכישת זכויות במקרקעין, הלוואות לדירור ללא משכון דירת מגורים (כגון הלוואות לשיפוצים) ובלבד שמשך תקופת הלוואה קצר מ-10 שנים, הוחרגו מהדרישה להצגת סלים אחידים.
- לרשות הלקוחות עומד כלי, מחשבון, מקוון לביצוע סימולציות של העמדת הלוואה בסכומים שונים ולתקופות שונות.

- המענה ללקוח האם נענה לבקשתו או לא, נעשה בכתב תוך 5 ימי עסקים מיום הגשת הבקשה לקבלת הלוואה. במקרים חריגים, של הלוואות שמאפייניהן הוגדרו מראש במדיניות האשראי של הבנק, יינתן אישור עקרוני בתוך 7 ימי עסקים ותינתן ללקוח הודעה על החריגה במשך הזמן לטיפול בבקשתו והסיבה לכך.
- בהתאם להוראה, מוצג ללקוח מידע ביישום אינטרנטי אודות חשבונותיו באופן מקוון. במקרים בהם הלקוח אינו מקבל מידע באופן מקוון הבנקאי ימסור לו המידע בכתב.
- הוגדרו כללים אחידים לחישוב "הריבית הכוללת החזויה" במערכת הבנקאית.
- ביום 22 באוגוסט 2022 נכנס לתוקף תיקון חוק הבנקאות (שירות ללקוח) הקובע תקרה לעמלת פתיחת תיק להלוואה לדיור, בגובה של 360 ש"ח.
- ביום 6 לאוקטובר 2022 פורסמה הוראת ניהול בנקאי תקין 329B בנושא "מכירת הלוואות לדיור ושיתופי פעולה להעמדת הלוואות לדיור". תחילת ההוראה עם פרסומה.

התפתחות יתרת האשראי לדיור נטו בישראל

	יתרת תיק האשראי	
	שיעור השינוי	במיליוני ש"ח
31 בדצמבר 2020	7.0	89,594
31 בדצמבר 2021	15.1	103,109
30 בספטמבר 2022	13.0	116,530

כאמור, בשנים 2020 ו-2021 חל גידול בהיקף האשראי לדיור בין היתר על רקע ההתעוררות בשוק הנדל"ן כתוצאה מהבשלת פרויקטים של מחיר למשתכן וחזרה חלקית של משקיעים. הגידול נמשך בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2022.

במסגרת הניטור אחר מוקדי הסיכון בתיק הלוואות לדיור נערך מעקב גם על מאפייני התיק ומאפייני האשראי החדש, וכיניהם על התפלגות האשראי החדש לפי שיעורי מימון (שיעור מימון הינו היחס בין סך האשראי שאושר ללווה, אף אם טרם הועמד כולו או חלקו בפועל, לבין שווי הנכס המשועבד בעת העמדת מסגרת האשראי) ויחס החזר מוגדר כיחס בין ההכנסה החודשית הפנויה ובין החזר החודשי).

התפתחות שיעור מימון, באשראי חדש, מעל 60% בישראל

להלן התפתחות האשראי החדש שהעמיד הבנק בשיעור מימון הגבוה מ-60% (שיעור מימון הינו היחס בין שיעור האשראי שאושר ללווה, אף אם טרם הועמד כולו או חלקו בפועל, לבין שווי הנכס המשועבד, בעת העמדת מסגרת האשראי):

	2020		2021			2022		שיעור מימון
	ממוצע שנתי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	
מעל 60 ועד 70 כולל	19.7	20.7	22.4	21.8	21.7	23.2	22.7	22.4
מעל 70 ועד 75 כולל	19.1	21.5	23.6	24.3	23.2	25.4	25.8	25.6
מעל 75	0.2	0.2	0.1	0.1	0.1	0.2	0.2	0.3

(א) מסך האשראי החדש לדיור שהעמיד הבנק.

לפירוט נוסף בגין סגמנט זה ראה פרק סיכונים בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2021 וליום 30 בספטמבר 2022.

סיכון אשראי לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדיור)

האשראי הפרטי, אשר יכולת החזר שלו מבוססת בעיקרה על כושר ההשתכרות של משק הבית, מאופיין בפיזור נרחב מאוד של לווים, במגוון של מוצרי אשראי (הלוואות לסוגיהן, עו"ש, כרטיסי אשראי) ובהיקף נמוך (בממוצע) של אשראי ללקוח בודד. פעילות הלקוחות הפרטיים מרוכזת, רובה ככולה, בחטיבה הבנקאית.

מדיניות האשראי הפרטי, אותה מגבשת החטיבה לניהול סיכונים בשיתוף החטיבה הבנקאית, מהווה נדבך מרכזי בהתוויית תיאבון הסיכון ובהכוונת הניהול השוטף של פעילות זאת.

בנוסף להקפדה על תהליכי החיתום, הניהול והבקרה ברמת הלווה הבודד, מתקיים ניטור שוטף אחר האשראי הפרטי ברמה האגרגטיבית, בין השאר על בסיס סט מדדים פנימי.

למידע נוסף ופירוט לגבי השפעות מאקרו כלכליות ראה סעיף השפעות מאקרו כלכליות בתחילת פרק זה.

לפירוט נוסף בגין סגמנט זה ראה פרק סיכוני אשראי בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2021 וליום 30 בספטמבר 2022.

קבוצות לווים¹

הבנק מקיים תהליכי מעקב סדורים על מנת לוודא כי הוא ממלא אחר מגבלות הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313 בנושא מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

נכון ליום 30 בספטמבר 2022, הבנק עומד במגבלות הקבועות בהוראה.

למידע נוסף אודות קבוצות לווים ראה פרק סיכוני אשראי בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2021.

חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים

למידע בנושא חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים ראה פרק סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 30 בספטמבר 2022.

---

¹ קבוצת לווים הם כל אלה יחד: הלווה, אדם השולט בו וכל מי שנשלט על ידי אלה. כאשר תאגיד נשלט על ידי יותר מאדם אחד יש לכלול בקבוצת לווים אחת את אותם שולטים שהתאגיד הנשלט הוא מהותי עבורם (כגון: מבחינה הונית), לרבות התאגיד הנשלט וכל מי שנשלט על ידם. תאגיד מוחזק שהינו מהותי עבור מחזיק שאין לו שליטה, וכל הנשלט על ידם. לווים הקשורים באופן שפגיעה ביציבות הפיננסית של אחד מהם עלולה להשליך על היציבות הפיננסית של האחר, או שאותם גורמים עלולים להשליך על היציבות הפיננסית של שניהם.

חלק 5א - סיכון אשראי של צד נגדי

סיכון אשראי של צד נגדי (CCRA)

סיכון האשראי בעסקת נגזרים הינו מדד לסכום ההפסד שהבנק עלול לשאת בו אם הצד הנגדי לעסקה לא יעמוד בתנאי העסקה. סיכון זה למועד מסוים מוגדר כסך השווי הנוכחי של העסקה לאותו מועד בתוספת סיכון פוטנציאלי להפסד עתידי. פוטנציאל זה מוערך על פי רמת התנודתיות הצפויה בכנס הבסיס של העסקה ועל פי משך התקופה שנותרה עד למועד השלמת הביטחונות כפי שסוכם עם הצד הנגדי, וכל זאת לאחר ניכוי הסכמי קיזוז הניתנים לאכיפה.

ביום 1 בדצמבר 2021, ביום 15 במרס 2022 וביום 7 באפריל 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזרים לעדכון הוראות ועדת באזל בכל הקשור לסיכון אשראי צד נגדי. להרחבה בנושא יישום ההוראה החדשה, ראה פרק שינויים רגולטוריים ונוספים במדידת דרישות ההון בדוח זה.

חלק מהמידע המובא לעיל הינו "מידע צופה פני עתיד". למשמעות מושג זה והתוצאות הנובעות ממשמעות זו ראה פרק מידע צופה פני עתיד.

ניתוח חשיפה לסיכון אשראי של צד נגדי (CCR) לפי גישה פיקוחית (CCR1)

	א	ב	ד	ה	ו
	30 בספטמבר 2022				
	עלות שחלוף	חשיפה פוטנציאלית עתידית	Alpha ששימש לצורך חישוב EAD רגולטורי	EAD לאחר CRM	RWA
	במיליוני ש"ח				
1	9,490	16,782	1.4	36,767	13,246
	הגישה הסטנדרטית לסיכון אשראי צד נגדי - SA-CCR (עבור נגזרים) ^(א)				
3				9,905	17
	הגישה המקיפה להפחתת סיכון אשראי (לעסקאות מימון ניירות ערך)				
6	9,490	16,782		46,672	13,263
	סך הכל				

	א	ב	ה	ו
	30 בספטמבר 2021			
	עלות שחלוף	חשיפה פוטנציאלית עתידית	EAD לאחר CRM	RWA
	במיליוני ש"ח			
1	5,075	16,144	10,983	4,674
	שיטת החשיפה הנוכחית ^(א)			
3	-	-	1,098	23
	הגישה המקיפה להפחתת סיכון אשראי (לעסקאות מימון ניירות ערך)			
6	5,075	16,144	12,081	4,697
	סך הכל			

	א	ב	ה	ו
	31 בדצמבר 2021			
	עלות שחלוף	חשיפה פוטנציאלית עתידית	EAD לאחר CRM	RWA
	במיליוני ש"ח			
1	6,574	16,204	13,978	4,459
	שיטת החשיפה הנוכחית ^(א)			
3	-	-	6,920	38
	הגישה המקיפה להפחתת סיכון אשראי (לעסקאות מימון ניירות ערך)			
6	6,574	16,204	20,898	4,497
	סך הכל			

(א) מוצג לאחר יישום העדכונים להוראות הדיווח לציבור בחוזר מיום 24 ביולי 2022, בעקבות פרסום הוראה 203A (לפרטים נוספים ראה: פרק הלימות ההון). מספרי השוואה לא הוצגו מחדש.

הקצאת הון בגין התאמת שערך לסיכון אשראי (CVA) (CCR2)

א		ב		א		ב	
30 בספטמבר		31 בדצמבר		2021		2022	
EAD	לאחר	EAD	לאחר	EAD	לאחר	EAD	לאחר
CRM	RWA	CRM	RWA	CRM	RWA	CRM	RWA
במיליוני ש"ח							
סך כל התיקים שמחשבים בגינם CVA לפי הגישה הסטנדרטית ^(א)							
33,971	3,198	10,789	1,603	13,336	1,770		

(א) מוצג לאחר יישום העדכונים להוראות הדיווח לציבור בחוזר מיום 24 ביולי 2022, בעקבות פרסום הוראה 203A (לפרטים נוספים ראה: פרק הלימות ההון). מספרי השוואה לא הוצגו מחדש.

הגישה הסטנדרטית - חשיפות לסיכון אשראי של צד נגדי (CCR) לפי תיק פיקוחי ומשקלות סיכון^(א) (CCR3)

	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט
	30 בספטמבר 2022 ^(א)								
תיק פיקוחי/משקל סיכון	0%	2%	4%	20%	50%	100%	150%	אחר	סך חשיפת אשראי
	במיליוני ש"ח								
ריבנויות	1,345	-	-	42	-	-	-	-	1,387
ישויות סקטור ציבורי PSE שאינן ממשלה מרכזית	-	-	-	-	110	-	-	-	110
בנקים, לרבות בנקים רב צדדיים לפיתוח (MDB)	-	-	-	8,691	213	57	-	-	8,961
חברות ניירות ערך	-	-	-	12,026	7,947	-	-	-	19,973
תאגידים	-	1,483	1,352	-	55	4,648	-	-	7,537
תיקים קמעונאיים פיקוחיים	-	-	-	-	-	144	-	-	144
נכסים אחרים	-	-	-	-	-	-	-	-	-
סך הכל	1,345	1,483	1,352	20,759	8,325	4,849	-	-	38,112

	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט
	31 בדצמבר 2021 ^(א)								
תיק פיקוחי/משקל סיכון	0%	2%	20%	50%	75%	100%	150%	אחר	סך חשיפת אשראי
	במיליוני ש"ח								
ריבנויות	2,770	-	-	-	-	-	-	-	2,770
ישויות סקטור ציבורי PSE שאינן ממשלה מרכזית	-	-	-	46	-	-	-	-	46
בנקים, לרבות בנקים רב צדדיים לפיתוח (MDB)	-	-	6,116	224	-	137	-	-	6,477
חברות ניירות ערך	-	-	3,683	1,025	-	-	-	-	4,708
תאגידים	-	450	326	1	-	1,532	-	-	2,309
תיקים קמעונאיים פיקוחיים	-	-	-	-	-	108	-	-	108
נכסים אחרים	-	-	-	-	-	-	-	-	-
סך הכל	2,770	450	10,125	1,296	-	1,777	-	-	16,418

	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט
	30 בספטמבר 2021 ^(א)								
תיק פיקוחי/משקל סיכון	0%	2%	20%	50%	75%	100%	150%	אחר	סך חשיפת אשראי
	במיליוני ש"ח								
ריבנויות	6,742	-	-	-	-	-	-	-	6,742
ישויות סקטור ציבורי PSE שאינן ממשלה מרכזית	-	-	-	47	-	-	-	-	47
בנקים, לרבות בנקים רב צדדיים לפיתוח (MDB)	-	-	4,455	108	-	49	-	-	4,612
חברות ניירות ערך	-	-	2,197	-	-	-	-	-	2,197
תאגידים	-	420	402	-	-	2,990	-	-	3,812
תיקים קמעונאיים פיקוחיים	-	-	-	-	-	138	-	-	138
נכסים אחרים	-	-	-	-	-	-	-	-	-
סך הכל	6,742	420	7,054	155	-	3,177	-	-	17,548

(א) מוצג לאחר יישום העדכונים להוראות הדיווח לציבור בחוזר מיום 24 ביולי 2022, בעקבות פרסום הוראה 203A (לפרטים נוספים ראה: פרק הלימות ההון). מספרי השוואה לא הוצגו מחדש.

הרכב הביטחון בגין חשיפה לסיכון אשראי של צד נגדי (CCR) ^(א) (CCR5)

30 בספטמבר 2022 ^(א)					
א	ב	ג	ד	ה	ו
ביטחון שמשמש בעסקאות נגזרים					
ביטחון שמשמש בעסקאות למימון ניירות ערך (SFTs)					
שווי הוגן של ביטחון שהתקבל	שווי הוגן של ביטחון שהופקד	שווי הוגן של ביטחון לא מנותק	שווי הוגן של ביטחון לא מנותק	שווי הוגן של ביטחון שהתקבל	שווי הוגן של ביטחון שהופקד
במיליוני ש"ח					
מזומן - מטבע מקומי	378	-	1,950	1,324	1,236
מזומן - מטבעות אחרים	26,087	-	18,656	4,308	109
חוב ריבוני מקומי	26,930	-	-	1,298	1,390
חוב ריבוני אחר	1,681	75	4,058	-	-
חוב של סוכנות ממשלתית	-	-	-	2,975	829
אגרות חוב קונצרניות	689	-	-	-	3,560
מניות	962	-	-	-	3,006
ביטחון אחר	-	-	-	-	-
סך הכל	54,432	4,058	24,202	9,905	10,130

31 בדצמבר 2021 ^(א)					
א	ב	ג	ד	ה	ו
ביטחון שמשמש בעסקאות נגזרים					
ביטחון שמשמש בעסקאות למימון ניירות ערך (SFTs)					
שווי הוגן של ביטחון שהתקבל	שווי הוגן של ביטחון שהופקד	שווי הוגן של ביטחון לא מנותק	שווי הוגן של ביטחון לא מנותק	שווי הוגן של ביטחון שהתקבל	שווי הוגן של ביטחון שהופקד
במיליוני ש"ח					
מזומן - מטבע מקומי	252	-	62	1,025	1,598
מזומן - מטבעות אחרים	11,767	-	8,768	1,022	849
חוב ריבוני מקומי	1,927	1,004	-	1,678	1,076
חוב ריבוני אחר	110	-	5,493	-	-
חוב של סוכנות ממשלתית	-	-	-	3,191	-
אגרות חוב קונצרניות	-	-	-	-	1,191
מניות	-	-	-	4	2,924
ביטחון אחר	-	-	-	-	-
סך הכל	14,056	1,004	14,323	6,920	7,638

(א) מוצג לאחר יישום העדכונים להוראות הדיווח לציבור בחוזר מיום 24 ביולי 2022, בעקבות פרסום הוראה 203A (לפרטים נוספים ראה: פרק הלימות ההון). מספרי ההשוואה לא הוצגו מחדש.

א						ב		ג		ד		ה		ו	
30 בספטמבר 2021 ^(א)															
ביטחון שמשמש בעסקאות נגזרים						ביטחון שמשמש בעסקאות למימון ניירות ערך (SFTs)		שווי הוגן של ביטחון שהופקד		שווי הוגן של ביטחון		שווי הוגן של ביטחון שהופקד		שווי הוגן של ביטחון שהתקבל	
מנותק						לא מנותק		מנותק		לא מנותק		מנותק		לא מנותק	
במיליוני ש"ח															
מזומן - מטבע מקומי						223		-		64		633		989	
מזומן - מטבעות אחרים						7,432		-		4,922		-		5,576	
חוב ריבוני מקומי						3,406		943		-		1,039		665	
חוב ריבוני אחר						129		323		3,602		361		-	
חוב של סוכנות ממשלתית						-		-		-		8,404		-	
אגרות חוב קונצרניות						-		-		-		1,132		-	
מניות						-		-		-		86		4,899	
ביטחון אחר						-		-		-		-		-	
סך הכל						11,190		1,266		8,588		11,655		12,129	

(א) מוצג לאחר יישום העדכונים להוראות הדיווח לציבור בחוזר מיום 24 ביולי 2022, בעקבות פרסום הוראה 203A (לפרטים נוספים ראה: פרק הלימות ההון). מספרי השוואה לא הוצגו מחדש.

חלק 6 - סיכון שוק

סיכון שוק מוגדר כסיכון להפסד הנובע משינוי בשווי הנכסים וההתחייבויות בשל שינוי ברמת מחירים בשווקים, שינוי בשיעורי ריבית, שער חליפין, אינפלציה ומחירי מניות. החשיפה לסיכונים שוק מתבטאת בתוצאות העסקיות, בשווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות, בהון העצמי ובתזרימי המזומנים.

הבנק פועל בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים בנושא ניהול סיכונים השוק של הקבוצה, לרבות הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 333 בנושא "ניהול סיכון ריבית" ומספר 339 בנושא "ניהול סיכונים שוק". במסגרת יישום הוראות אלה נקבעו עקרונות יסוד לאופן ניהול הסיכונים ובקרתם, ובכלל זה האחריות של ההנהלה והדירקטוריון, הגדרת אמצעי הבקרה והכלים למדידת הסיכונים ואמצעי הבקרה והפיקוח על סיכונים אלה, תוך יישום ממשל תאגידי שכולל שלושה "קווי הגנה".

במהלך התקופה המדווחת לא חלו שינויים מהותיים במבנה הממשל התאגידי, במדיניות ובמסגרת ניהול סיכון השוק. נציין כי בנק ישראל אישר לשנות את אופן המדידה, לצרכי ההון הפיקוחי, של ההתחייבויות הפנסיוניות והנכסים שנועדו לגידור התחייבויות אלו, כמפורט לעיל.

החל מסוף 2021 חלה עליית מדרגה בכל הקשור לעלויות המחירים במדינות המפותחות בדגש על ארה"ב ואירופה. עליות המחירים הללו הן תוצאה של השלכות משבר הקורונה בקשר עם שרשראות האספקה והזרמות הכספים המשמעותיות של הבנקים המרכזיים השונים, של השפעות המלחמה באוקראינה בין היתר על מחירי האנרגיה, ושל השפעות אחרות הקשורות לצד הביקוש על רקע עליות שכר בשוק העבודה.

העלייה בשיעור האינפלציה ובתחזיות האינפלציה הביאה את הבנקים המרכזיים להתחיל במהלכים חדים של העלאות ריבית במטרה להביא להאטה בקצב עליית המחירים, אף במחיר של האטה משמעותית בפעילות הכלכלית. בהתאם, גם במהלך הרבעון השלישי נמשכה העלייה של עקומי הריביות, המשקפים, בין היתר, את התחזית העתידית של ריביות הבנקים המרכזיים.

במקביל לעלויות הריבית, ולאור חששות מכניסה למיתון גלובלי, גם מחירים של נכסים פיננסיים אחרים המשיך לרדת ברבעון שלישי 2022. כך המשיכו ירידות השערים במדדי המניות המובילים ומרווחי האשראי הסחירים נותרו ברמה גבוהה יחסית.

העלויות שנרשמו, מזה רבעון שלישי ברצף, בתשואות האג"ח השקליות והדולריות השפיעו לרעה על קרן ההון, ומאידיך הובילו לירידה חדה בשווי ההתחייבויות האקטואריות.

הבנק מבצע ניטור ומעקב שוטף אחר ההתפתחויות תוך ניהול סיכונים מוקפד, ביצוע תרחישי קיצון ובחינה מתמדת של התפתחות האירועים ודרכי הפעולה, על מנת להיערך מבעוד מועד ולהתאים את הפעילות, ככל שיידרש.

סיכון הריבית

תמצית החשיפות של השווי הכלכלי* לשינויים של 1% בריבית ברמת הקבוצה

השינוי הפוטנציאלי בשווי ההוגן כתוצאה מתרחיש									
30 בספטמבר 2022									
30 בספטמבר 2021									
31 בדצמבר 2021									
תרחיש	עלייה של 1%	ירידה של 1%	עלייה של 0.1%	ירידה של 0.1%	עלייה של 1%	ירידה של 1%	עלייה של 0.1%	ירידה של 0.1%	עלייה של 1%
במט"י									
תיק בנקאי	(1,165)	575	(96)	472	(589)	(61)	472	(589)	(191)
תיק למסחר	(79)	83	(8)	50	(32)	(4)	50	(32)	104
במט"ח									
תיק בנקאי	(497)	476	(45)	46	(235)	(17)	46	(235)	(62)
תיק למסחר	35	(14)	4	(33)	(17)	(1)	(33)	(17)	(7)

* הפער בין חשיפות השווי ההוגן לשינויים בריבית המובא בדוח דירקטוריון לבין חשיפות השווי הכלכלי נובע מהתייחסות שונה להתחייבויות הפנסיוניות, נטו.

למידע נוסף בנוגע ל-LIBOR ראה פרק סיכונים שוק בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 30 בספטמבר 2022.

למידע נוסף אודות סיכון שוק ראה חלק 6 בדוח השנתי על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2021.

למידע על סיכון ריבית ראה פרק סיכונים שוק בדוח הדירקטוריון וההנהלה וחלק 6 בדוח השנתי על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2021.

למידע על סיכון מניות ראה חלק 6 בדוח על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2021.

סיכון שער חליפין

במהלך הרבעון השלישי לשנת 2022 ההשפעה של שינוי בשערי חליפין על הרווח הנקי אינה מהותית מאחר והבנק אינו מנהל חשיפות משמעותיות במגזר המט"ח.

סיכון שוק בגישה סטנדרטית (MR1)

בטבלה להלן מוצגים נכסי הסיכון בגין החשיפה לסיכוני השוק על פי הגישה הסטנדרטית המכסה רק חלק מהחשיפות לסיכוני שוק.

	א	א	א
	31 בדצמבר	30 בספטמבר	2022
	2021	2021	
נכסי סיכון RWA			
במיליוני ש"ח			
מוצרים ישירים			
1	4,508	3,696	6,460
			סיכון שיעור ריבית (כללי וספציפי)
2	41	54	33
			סיכון פוזיציה במניות (כללי וספציפי)
3	428	521	820
			סיכון שער חליפין
אופציות			
7	503	773	155
			גישת התרחישים
8	112	67	64
			איגוח
9	5,592	5,111	7,532
			סך הכל

חלק 7 - סיכון נזילות

סיכון הנזילות הוא הסיכון הנוצר בשל אי הוודאות ביחס לאפשרות לגיוס מקורות ו/או למימוש נכסים, באופן בלתי צפוי ותוך פרק זמן קצר, מבלי שיגרם הפסד מהותי. מדיניות ניהול סיכון הנזילות מהווה חלק אינטגרלי מהניהול העסקי האסטרטגי של קבוצת לאומי והיא מותאמת לדרישות הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 342 בנושא "ניהול סיכון נזילות" ודרישות הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221 בנושא "יחס כיסוי הנזילות", ודרישות הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 222 בנושא "יחס מימון יציב נטו" המאמצות את המלצות ועדת באזל 3, תוך ביצוע התאמות למשק הישראלי.

לאומי שומר על רמת נזילות נאותה, באמצעות השקעת תיק הנוסטרו בנכסים איכותיים ומפוזרים בשקלים ובמט"ח אשר תאפשר לו לעמוד בכל צורכי הנזילות במגוון תרחישי קיצון, ובאמצעות מדיניות גיוס של מקורות יציבים ומגוונים ולטווחי זמן שונים בדגש על גיוס פיקדונות מקמעונאים וכן גיוס של אג"ח לתקופות ארוכות.

לאומי מקיים מעקב שוטף אחר מצב הנזילות שלו באמצעות מדדים המיועדים להתריע על שינויים במצב הנזילות, בין היתר באמצעות מודל רגולטורי וכן מודלים פנימיים שפותחו בלאומי בהתאם להוראת בנק ישראל, ובהתאם לסטנדרטים המקובלים בעולם.

ביום 31 באוקטובר 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים נוסחים סופיים של עדכוני הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 221 (יחס כיסוי נזילות - LCR) ו-222 (יחס מימון יציב נטו - NSFR). כמו כן, פרסם הפיקוח על הבנקים עדכונים לקבצי שו"ת של ההוראות הנ"ל כדלקמן: ב-25 במאי 2022 להוראה 222 (יחס מימון יציב - NSFR) וב-31 באוקטובר 2022 להוראה 221 (יחס כיסוי הנזילות - LCR). מועד תחולת השינויים על מדידת יחסי הנזילות LCR ו-NSFR הינו החל מיום 1 בינואר 2023. בנוסף לאמור לעיל, ביום 2 בנובמבר 2022 פרסם עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין בנושא יחס כיסוי הנזילות (221) ולשאלה ותשובה בנושא הכרה בפיקדונות תפעוליים ביחס כיסוי הנזילות. הבנק נערך ליישום השינויים הנגזרים מהוראות אלו במועד הנדרש.

במהלך הרבעון השלישי של שנת 2022 חל גידול ביחס כיסוי הנזילות הממוצע ביחס לרבעון השני של שנת 2022, וזאת בעיקר עקב הנפקת הון מניות וכתבי התחייבות נידחים וגיוס פיקדונות גבוה יותר מהגידול בהעמדת אשראי.

למידע נוסף אודות סיכון נזילות ראה חלק 7 בדוח השנתי על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2021.

יחס כיסוי הנזילות - טבלת גילויים עיקריים (LIQ 1)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום						
31 בדצמבר 2021		30 בספטמבר 2021		30 בספטמבר 2022		
סך ערך לא משוקלל (ממוצע) (א)	סך ערך לא משוקלל (ממוצע) (א/ד)	סך ערך לא משוקלל (ממוצע) (ב)	סך ערך לא משוקלל (ממוצע) (א/ד)	סך ערך לא משוקלל (ממוצע) (ב)	סך ערך לא משוקלל (ממוצע) (א/ד)	
במיליוני ש"ח						
189,707		191,278		187,627		1 סך הנכסים הנזילים באיכות גבוהה (HQLA)
תזרימי מזומנים יוצאים						
16,674	209,808	16,597	211,944	16,593	217,868	2 פיקדונות קמעונאיים מיחידים ומעסקים קטנים
3,182	63,271	3,205	63,706	3,101	62,013	3 מזה: פיקדונות יציבים
12,261	105,495	12,074	104,302	11,877	102,007	4 פיקדונות פחות יציבים
1,231	41,042	1,318	43,936	1,615	53,848	4א פיקדונות לתקופה העולה על 30 יום
163,773	246,330	154,617	238,226	173,502	243,725	5 מימון סיטונאי בלתי מובטח
163,772	246,329	154,577	238,186	173,469	243,692	7 מזה: פיקדונות שאינם לצרכים תפעוליים (כל הצדדים הנגדיים)
1	1	40	40	33	33	8 חובות לא מובטחים
12,774	76,529	12,023	72,599	11,297	77,357	10 דרישות נזילות נוספות
6,560	6,560	6,464	6,464	4,787	4,787	11 מזה: תזרימים יוצאים בגין חשיפה לנגזרים ודרישות ביטחון אחרות
6,214	69,969	5,559	66,135	6,510	72,570	13 קווי אשראי ונזילות
511	511	206	206	763	763	14 מחויבויות מימון חוזיות אחרות
1,559	51,378	1,515	47,897	1,891	63,865	15 מחויבויות מימון מותנות אחרות
195,291	-	184,958	-	204,046	-	16 סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים
תזרימי מזומנים נכנסים						
-	1,601	-	1,266	-	1,219	17 הלוואות מובטחות (למשל עסקאות מכר חוזר)
39,883	59,890	37,670	54,369	53,007	79,062	18 תזרימים נכנסים מחשיפות הנפרעות כסדרן
1,921	8,532	1,564	6,756	3,863	15,093	19 תזרימי מזומנים נכנסים אחרים
41,804	70,023	39,234	62,391	56,870	95,374	20 סך הכל תזרימי מזומנים נכנסים
סך ערך מתואם ^(א)						
189,707		191,278		187,627		21 סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA)
153,487		145,724		147,176		22 סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים נטו
124%		131%		127%		23 יחס כיסוי הנזילות (%)

- (א) ערכים לא משוקללים יחשבו כיתרות בלתי מסולקות העומדות לפירעון או ניתנות לפירעון על ידי המחזיק תוך 30 ימים (לגבי תזרימים נכנסים ותזרימים יוצאים).
- (ב) ערכים משוקללים יחשבו לאחר הפעלת מקדמי ביטחון מתאימים או שיעורי תזרים נכנס ויוצא (לגבי תזרימים נכנסים ויוצאים).
- (ג) ערכים מתואמים יחשבו לאחר הפעלת (1) מקדמי ביטחון ושיעורי תזרים נכנס ויוצא ו-(2) כל המגבלות הרלוונטיות (כלומר מגבלה על נכסים נזילים באיכות גבוהה ברמה 2 וברמה 2 ומגבלה על תזרימים נכנסים).
- (ד) הערכים מחושבים על בסיס ממוצע ברמת הבנק של 76 תצפיות יומיות במהלך הרבעון השלישי 2022 (71 תצפיות במהלך הרבעון השלישי 2021 ו-78 תצפיות במהלך הרבעון הרביעי 2021).
- (ה) מתבצעת בחינה לגבי המתודולוגיה של חישוב יחס הנזילות ולהערכת הבנק יישום מתודולוגיה חדשה, ככל שתיקבע, תותיר את הבנק עם יחס נזילות גבוה מהדרישות הרגולטוריות בנושא. לאור האמור, ובתאום עם הפיקוח על הבנקים, קבע הבנק בשלב זה יחס כיסוי נזילות פנימי של 115% שהינו מעבר ליחס המזערי של 100% הנדרש על ידי הפיקוח.

יחס מימון יציב

יחס מימון יציב (NSFR) הוראה 222 - יחס מימון יציב נטו נועד לשפר את עמידות פרופיל סיכון הנזילות של התאגידים הבנקאיים בטווח הארוך באמצעות דרישה מתאגידים בנקאיים לשמור על פרופיל מימון יציב בהתאם להרכב נכסיהם ולפעילויותיהם החוץ מאזניות. היחס מגביל הסתמכות יתר של התאגידים הבנקאיים על מימון סיטונאי קצר טווח. המדידה, הן במאוחד והן בסולו מתבצעת אחת לרבעון והדרישה לעמוד ביחס של 100%.

יחס מימון יציב נטו - טבלת גילויים עיקריים (LIQ2)

ליום 30 בספטמבר 2022					
ערך משוקלל	ערך לא משוקלל לפי תקופות לפרעון				
	שנה או יותר	משישה חודשים עד שנה	עד שישה חודשים	ללא מועד פרעון	
במיליוני ש"ח					
פריטי מימון יציב זמין (AFS)					
72,736	12,745	-	-	59,991	1 הון:
59,991	-	-	-	59,991	2 הון פיקוחי
12,745	12,745	-	-	-	3 מכשירי הון אחרים
202,439	7,146	11,093	201,712	-	4 פקדונות קמעונאיים מיחידים ומעסקים קטנים:
73,295	1,694	2,649	72,720	-	5 פקדונות יציבים
129,144	5,452	8,444	128,992	-	6 פקדונות פחות יציבים
104,287	14,383	24,811	287,517	-	7 מימון סיטונאי:
-	-	-	-	-	8 פקדונות לצרכים תפעוליים
104,287	14,383	24,811	287,517	-	9 מימון סיטונאי אחר
-	443	-	615	-	10 התחייבויות עם נכסים תואמים בעלי תלות הדדית
12,060	8,728	6,663	10,200	-	11 התחייבויות אחרות:
-	-	-	4,130	-	12 התחייבויות בגין מכשירים נגזרים לצורך יחס מימון יציב נטו
12,060	8,728	6,663	6,070	-	13 כל יתר ההתחייבויות וההון שלא נכללו בקטגוריות לעיל
391,522					14 סך מימון יציב זמין
פריטי מימון יציב נדרש (RSF)					
2,853					15 סך נכסים נזילים באיכות גבוהה לפי יחס מימון יציב נטו (HQLA)
-	-	-	-	-	16 פקדונות המוחזקים במוסדות פיננסיים אחרים למטרות תפעוליות
275,541	244,727	26,775	129,091	45	17 הלוואות וניירות ערך הנפרעים כסדרם:
135	-	-	1,345	-	18 הלוואות למוסדות פיננסיים הנפרעות כסדרן שמובטחות על ידי נכסים נזילים באיכות גבוהה ברמה 1
8,292	4,593	584	22,712	-	19 הלוואות למוסדות פיננסיים הנפרעות כסדרן שמובטחות על ידי נכסים נזילים באיכות גבוהה שאינם ברמה 1 והלוואות למוסדות פיננסיים הנפרעות כסדרן שאינן מובטחות
156,646	111,495	19,416	104,055	-	20 הלוואות ללקוחות סיטונאיים שאינם פיננסיים הנפרעות כסדרן, הלוואות ללקוחות קמעונאיים ולעסקים קטנים, והלוואות לריבונות, לבנקים מרכזיים ולישויות סקטור ציבורי, מזה:
-	-	-	-	-	21 עם משקל סיכון של 35% או פחות על פי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203
96,630	117,524	435	237	-	22 הלוואות לדיר המובטחות במשכנתא שנפרעות כסדרן, מזה:
22,652	30,785	106	67	-	23 עם משקל סיכון של 35% או פחות על פי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203
13,838	11,115	6,340	742	45	24 ניירות ערך שאינם בכשל ושאנם כשירים להיחשב נכסים נזילים באיכות גבוהה, לרבות מניות נסחרות בבורסה
-	443	-	615	-	25 נכסים עם הקבלה להתחייבויות בעלות תלות הדדית
23,863	-	-	-	-	26 נכסים אחרים:
-	-	-	-	-	27 סחורות הנסחרות פיזית, לרבות זהב
3,883			4,568	-	28 נכסים שהופקדו ככטחון ראשוני לחוזי נגזרים והעמדות לטובת קרן למימון כשל (default fund) של צדדים נגדיים מרכזיים (CCPs)
1,061			5,190	-	29 נכסים בגין מכשירים נגזרים לצורך יחס מימון יציב נטו
923			923	-	30 התחייבויות בגין מכשירים נגזרים לצורך יחס מימון יציב נטו לפני ניכוי בטחונות משתנים שהופקדו
17,996	6,535	196	1,681	9,584	31 כל יתר הקטגוריות של הנכסים שלא נכללו בקטגוריות לעיל
7,536			166,549	-	32 פריטים חוץ מאזניים
309,793					33 סך המימון היציב הנדרש (RSF)
126%					34 יחס מימון יציב נטו (NSFR) (%)

יחס המימון היציב נטו בלאומי נשען על מקורות יציבים ונכסים איכותיים. ההון הפיקוחי המוכר לפי הוראה 222 עומד על 60 מיליארד ש"ח ובתוספת של 12.7 מיליארד ש"ח מכשירי הון, מהווים יחד כ-72.7 מיליארד ש"ח. סכום זה מקבל יחס מימון יציב של 100%.

פיקדונות קמעונאיים יציבים ולא יציבים המקבלים יחס מימון יציב של 90% ומעלה, עומדים על סכום של 219.9 מיליארד ש"ח, כאשר סך הכל אשראי לציבור במאזן עומד על כ-383 מיליארד, כלומר כ-57% מהאשראי במאזן מממונים מפיקדונות לא סיטונאיים.

בנוסף סך נכסים נזילים באיכות גבוהה ברמה 1 לפי הוראה 222 עומד על כ-201.6 מיליארד ש"ח, המהווים כ-29% מהנכסים במאזן מקבלים יחס מימון יציב נדרש של 5% או פחות.

ליום 31 בדצמבר 2021

ערך משוקלל	ערך לא משוקלל לפי תקופות לפרעון			ללא מועד פרעון	עד שישה חודשים	משיחה חודשים עד שנה	שנה או יותר
	במיליוני ש"ח						
פריטי מימון יציב זמין (AFS)							
1	הון:	51,834	9,226	61,061			
2	הון פיקוחי	51,834		51,834			
3	מכשירי הון אחרים		9,226	9,226			
4	פקדונות קמעונאיים מיחידים ומעסקים קטנים:	198,663	6,813	4,926	193,686		
5	פקדונות יציבים	73,837	2,780	1,118	73,904		
6	פקדונות פחות יציבים	124,826	4,033	3,809	119,782		
7	מימון סיטונאי:	308,608	11,022	21,999	112,088		
8	פקדונות לצרכים תפעוליים						
9	מימון סיטונאי אחר	308,608	11,022	21,999	112,088		
10	התחייבויות עם נכסים תואמים בעלי תלות הדדית	679		291			
11	התחייבויות אחרות:	7,830	1,006	12,000	12,503		
12	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים לצורך יחס מימון יציב נטו	2,217					
13	כל יתר ההתחייבויות וההון שלא נכללו בקטגוריות לעיל	5,613	1,006	12,000	12,503		
14	סך מימון יציב זמין				379,338		
פריטי מימון יציב נדרש (RSF)							
15	סך נכסים נזילים באיכות גבוהה לפי יחס מימון יציב נטו (HQLA)				3,676		
16	פקדונות המוחזקים במוסדות פיננסיים אחרים למטרות תפעוליות						
17	הלוואות וניירות ערך הנפרעים כסדרם:	113,405	21,554	238,577	260,595	316	
18	הלוואות למוסדות פיננסיים הנפרעות כסדרן שמובטחות על ידי נכסים נזילים באיכות גבוהה ברמה 1	1,603			160		
19	הלוואות למוסדות פיננסיים הנפרעות כסדרן שמובטחות על ידי נכסים נזילים באיכות גבוהה שאינם ברמה 1 והלוואות למוסדות פיננסיים הנפרעות כסדרן שאינן מובטחות	19,911	302	3,286	6,423		
20	הלוואות ללקוחות סיטונאיים שאינם פיננסיים הנפרעות כסדרן, הלוואות ללקוחות קמעונאיים ולעסקים קטנים, והלוואות לריבונות, לבנקים מרכזיים ולישויות סקטור ציבורי, מזה:	89,628	19,370	110,043	148,035		
21	עם משקל סיכון של 35% או פחות על פי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203						
22	הלוואות לדיור המובטחות במשכנתא שנפרעות כסדרן, מזה:	351	383	103,851	84,088		
23	עם משקל סיכון של 35% או פחות על פי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203	80	108	29,062	20,244		
24	ניירות ערך שאינם ככשל ושאנם כשירים להיחשב נכסים נזילים באיכות גבוהה, לרבות מניות נסחרות בבורסה	1,912	1,500	21,398	21,889	316	
25	נכסים עם הקבלה להתחייבויות בעלות תלות הדדית	679		291			
26	נכסים אחרים:				19,221		
27	סחורות הנסחרות פיזית, לרבות זהב						
28	נכסים שהופקדו כביטחון ראשוני לחוזי נגזרים והעמדות לטובת קרן למימון כשל (default fund) של צדדים נגדיים מרכזיים (CCPs)		3,252		2,764		
29	נכסים בגין מכשירים נגזרים לצורך יחס מימון יציב נטו		1,770				
30	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים לצורך יחס מימון יציב נטו לפני ניכוי בטחונות משתנים שהופקדו	412			412		
31	כל יתר הקטגוריות של הנכסים שלא נכללו בקטגוריות לעיל	5,542	2,193	7,963	16,045		
32	פריטים חוץ מאזניים		148,689	6,798			
33	סך המימון היציב הנדרש (RSF)				290,290		
34	יחס מימון יציב נטו (NSFR) (%)				13.1%		

חלק 8 - סיכון תפעולי

סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות, או כתוצאה מאירועים חיצוניים.

קבוצת לאומי פועלת במגוון רחב של פעילויות פיננסיות ולפיכך חשופה לסיכונים תפעוליים הכוללים, בין היתר, סיכונים אבטחת מידע וסייבר, סיכונים טכנולוגיים, סיכונים המשכיות עסקית וסיכונים מעילות והונאות.

תפיסת ניהול הסיכון הינה בהלימה לאסטרטגית קבוצת לאומי, מהווה בסיס להגדרת סובלנות הסיכון, לאופן ניהול הסיכון והמשל התאגידי ולקביעת המיקוד והדגשים בתהליכי ניהול הסיכונים התפעוליים, ומאפשרת ניהול סיכונים מושכל וממוקד תוך תיעודף משימות ומשאבים.

במהלך הרבעון השלישי לשנת 2022 לא חלו שינויים מהותיים במבנה המשל התאגידי, במדיניות ובמסגרת ניהול הסיכון התפעולי.

מוקדי הסיכון העיקריים בסיכונים התפעוליים:

סיכון אבטחת מידע וסייבר

העלייה בתקיפות סייבר על ארגונים פיננסיים בארץ ובעולם ועל גופי שרשרת האספקה של ארגונים אלו ממשיכה. מאפייני התקיפה מגוונים וביניהם תקיפות כופרה, ניסיונות פישנג והנדסה חברתית. החשיפה לסבירות התממשות אירוע סייבר עולה בין היתר כתוצאה משימוש גובר של לקוחות בערוצים דיגיטליים.

לאומי נוקט במספר צעדים להפחתת הסיכונים ובכלל זה: יישום בקורות מונעות ומגלות, ביצוע סקרי אבטחת מידע, הגברת הניטור לשם הסרת אתרים מתחזים, הידוק תהליכי ניהול ובקרת הרשאות והעלאת מודעות עובדים להנחיות אבטחת מידע.

במהלך הרבעון השלישי לשנת 2022 לא נתגלו אירועי סייבר שהשפיעו על הדוחות הכספיים של לאומי.

סיכונים טכנולוגיה

לאומי מייחס חשיבות רבה לכך שהתשתית הטכנולוגית המשרתת את לקוחותיו ועובדיו תאפשר זמינות ורציפות עסקית ותפעולית, ומשקיע לשם כך משאבים רבים. הבנק פועל על פי מדיניות מוצר חדש אשר מתווה את תהליכי ניהול הסיכונים הכרוכים בהכנסת מוצרים חדשים ובכלל זה יוזמות טכנולוגיות וחדשנות.

לאומי מיישם תכנית עסקית-טכנולוגית (תכנית מודרניזציה) לצורך השגת יעדי העסקיים בשנים הבאות. התכנית מנוהלת במסגרת משל תאגידי הדוק.

סיכון המשאב האנושי

השינויים בסביבה העסקית והבנקאית משפיעים באופן רחבי גם על עולמות ניהול ההון האנושי, בין היתר לאור הצורך להתאים את כח האדם ולחזק את היכולות הניהוליות בעולם המשתנה, לרבות ניהול עבודה מרחוק ומחברות העובדים. לאומי נוקט במספר דרכים להתמודדות עם הסיכון ובהן: שיפור יכולות הגיוס, הרחבת ערוצי גיוס ומהלכי שימור ידע ועובדים בעלי ידע טכנולוגי או עסקי ייחודי.

למידע נוסף אודות הסיכון התפעולי ופירוט מוקדי הסיכון העיקריים בסיכון התפעולי ראה פרק סיכון תפעולי בדוח הדירקטוריון והנהלה ליום 31 בדצמבר 2021.

חלק 9 - סיכון סביבתי

סיכונים סביבתיים ואקלים מהווים חשיפה של הבנק לנזקים פוטנציאליים שעלולים להיגרם כתוצאה מאירועים או מתהליכים שקשורים לסביבה, לרבות שינויי אקלים.

סיכונים סביבתיים נובעים מחשיפה של הבנק לפעילויות שקיים פוטנציאל שיגרמו לנזקים סביבתיים או ישפיעו מהם, כמו למשל: פליטות גזי חממה, יצירת פסולת, זיהום אוויר ומים, זיהום קרקע, הפחתת המגוון הביולוגי, בירוא יערות ואירועי מזג אוויר קיצוניים. נהוג לחלק את סיכונים סביבתיים ואקלים לשני סוגים:

- סיכונים פיזיים - נובעים מחשיפה לפגיעה פוטנציאלית ישירה כתוצאה משינויי אקלים, היקפם ותדירותם כגון: גלי חום, שריפות, שיטפונות ועליית מפלס פני הים. להתממשות סיכון זה השפעה ישירה, בין היתר, על פעילותו העצמית של הבנק ומסוגלות המשכיות העסקית שלו וכן השפעה על פעילות לקוחותיו ומושאי השקעותיו.
- סיכונים מעבר - נובעים מהשפעתם הפוטנציאלית של שינויים והתאמות שנערכים במסגרת ההתמודדות עם סיכונים אקלים והניסיון להפחיתם, כגון: שינויי מדיניות, מעבר לכלכלה דלת פחמן, אימוץ טכנולוגיות ירוקות, שינויים טכנולוגיים, שינויים בהעדפות השוק, בהתנהגות הצרכנית, ובסביבה העסקית וכד'.

הבנק חשוף בפני סיכונים אלה הן באופן ישיר והן באופן עקיף. מאכן, לסיכונים הסביבתיים עשויה להיות השפעה פיננסית ושאינה פיננסית על הבנק כגון: סיכון אשראי, סיכון שוק, סיכון תפעולי, סיכון ציות, סיכון משפטי, סיכון רגולטורי, סיכון מוניטין וסיכון נזילות. כשחקן משמעותי בשוק הפיננסי ובבנקאות בפרט, וכקבוצה מובילה ודומיננטית במשק הישראלי, לאומי מכיר באחריות ובמחויבות ליצירת השפעה מהותית בתחומי סביבה, חברה וממשל תאגידי (ESG):

במסגרת זאת, לאומי נכלל במספר יוזמות ודירוגים בתחום הקיימות והאחריות התאגידית ובכלל זה דירוג מעלה: פלטינה פלוס, דירוג CDP, GRI, GOOD4FTSE, MSCI, ESG100 אנטרופי הכולל את 100 החברות הציבוריות בעלות דירוג ה-ESG הגבוה ביותר בישראל, מבין המניות הנכללות במדד ת"א-125.

ביום 7 בנובמבר 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטה לעדכון הוראות הדיווח לציבור בנושא גילוי על היבטי סביבה, חברה וממשל (Environmental, Social and Governance - ESG). הטיוטה מרחיבה את דרישות הגילוי בנושא ניהול סיכונים אקלים ונוספו בהוראות הדיווח לציבור דוגמאות לנושאים לגביהם מומלץ לתת גילוי איכותי וכמותי בהתייחס לניהול הסיכונים וההזדמנויות הסביבתיים של התאגיד הבנקאי, לרבות סיכונים אקלים. תחולת ההוראה הינה החל מדוחות סביבה, חברה וממשל (ESG) לשנת 2022.

סיכון סביבה הינו סיכון "מתפתח". סיכונים מתפתחים מתאפיינים בהיעדר מידע כמותי עם עומק היסטורי מספק לאמידתם ובהשתנות גבוהה יותר מסיכונים אחרים לאורך זמן, דבר המחייב מיסוד תהליכים להתאמת הכלים לניהולם ומדידתם. הבנק עוקב כל העת אחר התפתחויות רגולטוריות, טכנולוגיות וחברתיות בתחום, לומד את הנושא ופועל להתאמת הכלים והמתודולוגיות לניהול הסיכון.

למידע נוסף ראה פרק סיכון סביבתי בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2021 ובדוח השנתי על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2021. חלק מהמידע המובא בפרק זה הינו "מידע צופה פני עתיד". למשמעות מושג זה ראה סעיף מידע צופה פני עתיד.

חלק 10 - מידע נוסף על סיכונים אחרים

סיכון רגולציה

לעניין סיכון הרגולציה - ראה חלק 10 בדוח השנתי על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2021.

סיכון ציות

לעניין סיכון ציות - ראה חלק 10 בדוח השנתי על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2021. בנוסף, בעקבות המלחמה ברוסיה - אוקראינה, מדינות וארגונים בינלאומיים רבים הטילו סנקציות כלכליות משמעותיות על אנשים, ישויות, סקטורים ואזורים. לאומי מיישם את הסנקציות בהתאם למדיניות שנקבעה.

למידע אודות עיצום כספי שהתקבל מהפיקוח על הבנקים ראה ביאור 10.ג. בדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2022.

סיכון משפטי

לעניין סיכון משפטי - ראה חלק 10 בדוח השנתי על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2021.

סיכון מאקרו כלכלי

לעניין סיכון מאקרו כלכלי - ראה חלק 1 לעיל - הסיכונים המובילים והמתפתחים המהותיים ביותר.

למידע בנושא סיכון מוניטין, סיכון אסטרטגי, סיכון מודלים וסיכון הבנקאות ההוגנת (Conduct), ראה פרק סיכונים אחרים בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2021.

KM	Key Metrics
OV	Overview
CC	Capital Composition
LR	Leverage Ratio
CR	Credit Risk
CCR	Counterparty Credit Risk
MR	Market Risk
LIQ	Liquidity